

KIS TÜKÖR.

Apróságok az amerikai magyarság köréből.

Az *élelmes utitárs*. Perth Amboyban történt. Perényi plébánosnak vendége jött. A vendég Mattos Ernő volt, akit Perényi plébános magával vitt valahova, ahova vonaton kellett menni.

Elindultak hát az állomásra, de ettől még jó messze voltak, amikor már a vonat közeledett. Nem érhették el más-ként, futni kellett.

Könnyű futni annak, akit az Isten kis kabáttal lát el félen is, mint Mattost, de akinek a kabátjában három-négy állat bőre, meg szőre húzódik meg, mint a plébános urban, bizony az nem igen tud olyan nagyon könnyen lépni. Elég a dofoghoz annyi, hogy Mattos futott, a four pedig futni akart. A lekésés, hogy úgy mondjam, sicher volt.

Mattos azonban nem lett volna Mattos, ha nem tudott volna segíteni a dolgon. Ó már ott volt a vonatonál, a four ellenben még jó távol.

Perényi four elképedve látja, hogy Mattos felugrik a vonatra.

— A számár, most elmegyek nélkülem.

Az elképedést hamarosan rémület váltotta fel. Egy kiáltást hallott, aztán látta, hogy Mattos egyensúlyt veszítve lebukik a vonatról. Most már nem volt nehézség a kabát s a four igazán futásnak eredt.

Mattos felmérték a kalauzok és csendesen tolták fel a kocsihoz, meg hát esnyául összeverték magát. Odaért akorra már a plébános ur is, aki nagy sajnálkozással utána ment a kocsihoz.

Megindult a vonat és a kérdézősködés.

— Hol ütötted meg? Mid fáj? Nem törött csontod? Nem vérzel? — és tapogatták a Mattos fájós lábát.

Mattos arcán a fájdalom okozta ráncok kezdtek elsimulni, szép lassan mosolygásra vált a képe, aztán így szólt az aggodalmaskodó kalauzoknak és közönségnek:

— Az fájt volna, ha lekésünk a vonatról, de most, hogy már itt ül mellettem az én tisztelendő szent atyám, nem fáj semmim. Azért estem én csak le, mert őt akartam a vonattal megvártni.

Az *átszálló*gy. Ez is Mattossal történt, akinek odahaza a lakásán szép és változatos különlegességi gyűjteménye van. Ennek a gyűjteménynek egyik gyöngye a new yorki villamos vasutak átszállógyeiből van összeállítva.

Nem esoda, ha gondot fordít rá, hiszen ez számára félj-meddig töké. Mattos ugyanis az ő gyűjteményéből min-

den reggel kivesszi a mult évnek arra a napra szóló összegyűjtött átszálló-jegyét és azzal utazik.

Néha azonban kellemetlenségei is támadnak. Január 14-én reggel ugyanis a 14-iki jegyek közé odatért egy jan. 7-iki is.

Felszáll a villamosra és átadja büszkén a jegyét.

A kalauz először a jegyre, azután Mattosra néz, végül így szól:

— Ez a jegy nem jó!
— Már miért ne volna az jó?
— Mert ma 14-ike van, ez a jegy pedig 7-iki.

Mattos látja, hogy a kalauznak igaz van, de azért nem akar úgy magára olvasztatni, kivágja hát nagy büszkén:

— Hát mit tehetek róla, ha azóta kellett várni a kocsihoz.

Az *igazság*. Vitakoztak erősen. Seghysen tudtak megegyezni. Végre is az egyik Steinbergerhez fordult ezekkel a szavakkal:

— Marezi, mondd hát, hol itt az igazság?

Steinberger válasza imígyen hangzott:

— Hogy hol az igazság, azt nem mondhatom meg, mert a dolog nem érdekel, hanem elmondok egy „igaz történetet”, annak nyomán talán megtaláljátok. A második avenue legelőkelőbb kávéházában történt. — nem mondhatom meg, hol, mert nem akarok összeveszni Rosenfeld Nácival. — hogy járt oda két ur, akik állandóan a kávéház egy félreeső zugában egy asztal mellett ültek. Ezt a két urat egy német pinczér szolgálta ki, aki hamarosan megállapította, hogy egy gavallér emberrel és egy smuczig fráterrel van dolga. Az egyik ugyanis állandóan 10 cent borralót adott, míg a másik minden rendszer nélkül hol adott, hol nem, de ha adott, soha többet 5 centnél.

Steinberger újra meggyújtotta kihaladt szivarját és folytatta:

— Egyszer, késő éjjel, a német pinczér két törzsvendégre, a tizenetes és a rendszertelen ötentes összeveszett. A német pinczér, akinek egybeült is volt dolga, akkor ment oda, mikor már két vendégre a földön hemperegve ültötte egymást. A pinczér letette a tálcáját az asztalra, hidegvérrel följe hajolt a rendszertelenül 5—5 centet adó vendégnek és — arányban annak szikmarkuságával — alaposan felkélte. A 10 centes vendégnek lett igaz.

Az igazságkeresők kérdőleg tekintettek Steinbergerre.

— Nem értitek? A mai modern világban minden józan eszű ember szemében tiz cent több igazságot rejt magában, mint öt cent.

Akra.

De hát miért nem? Be kis ostoba!

A Hetvenkettesnek halavány arcán piros folt terjengett. Ajkai kékek és sovány vállai csakugy remegtek a hidegtől. A Hetvenegyesnek az arca nyitott könyv: női gamin. Ugy járkál Páris utcáin, Páris kövezetén, akár a páva a nádfedeles ház udvarán. Az egyik mosolyog, de egruttal hallgatagga teszi a csodálkozás. Másika nevet, beszélget és kacag, de nem kaczaghat már soká.

— Eh, az a pár frank! Mi az énnekem? Hiszen holnap ugy is kiváltképpen a mellütem, miglen maga — egy oldalpillantása fejezte be a mondatot.

— Én pedig, hát én csak meg akartam ünnepelni Paulnak a nevenapját.

— Hol lakik?

— A Rue Sainte Marguerite egy padlásszobájában. Ó, — Paul — a színházban alkalmazva, jó állás ugyan, de jól kell öltözködni, hogy megtartassa. Ez aztán ugy megeszi a keresetét, akárcsak a moly a szörmeneműt. A Délvidékről valók vagyunk, — Paul, meg én. Ó boldognak érzi magát itt, — de én...

— Maga éhen hal, koplalással mulat, hogy ő, — oh, értem! Ide ni! — s azzal betuszkolta egy közeli vendéglőbe.

— Pinczér! egy kosarat! No, töltsd meg, rakd teli, csacsi! — ebből is, ni! Hadd legyek én az, aki Paul nevenapjáról gondoskodik. De csak egy feltétel alatt kedvesem, — hogy a felét maga eszi meg. A bor pedig tisztán csakis a maga számára való. — S miután a pinczért kifizette, Hetvenegy meg a kijáró pénzt is a kosárba ejtette.

— És én, aki mindezt elfogadom, — még a nevét sem tudom. Hetvenkettő hálados, de könyei nincsenek. A szegények számára még a köny is fényűzés.

— Csak hívjon Hetvenegyesnek!

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MAGYAR BEVÁNDORLÁS. Alig merünk hinni a szemünknek. Ami az utolsó hat esztendőben nem fordult elő egyszer sem, megesett a mult héten. Mindössze HÁROMSZÁZHATVAN-HETEN érkeztek Magyarországból a new yorki kikötőbe s a héten még kisebb lesz a magyarországi bevándorlók száma. Ez a jelenség, bármily öröndetes, bennünket meg nem téveszt, mert a tavasszal majd csak özőnlenek megint ide. Ha mindjárt nem is lesz az idei bevándorlás akkora, mint a tavalyi, mindazonáltal mindazok, akik a gazdasági válság és az elnökválasztással járó üzletpangás folytán megugrottak, lassan-lassan visszakérülnek majd és mindegyikük újabb bevándorlót hoz magával.

New York államban maradt 3 magyar, 21 tót, 4 horvát és 2 oláh. Pennsylvania ment 4 magyar, 23 tót, 3 sváb, 2 horvát. Ohio államba utazott 6 magyar, 18 tót, 8 sváb és 5 oláh. New Jersey államba ment 18 tót, 5 sváb, 8 horvát, egy oláh. Connecticutba ment egy magyar, 10 tót, egy sváb, 2 horvát. West Virginia államba utazott 9 tót, 2 horvát és egy oláh. Missouri ment 5 magyar, 19 tót, 9 sváb, 3 horvát. Michiganba utazott 15 tót, 12 horvát és 2 oláh. Illinois államba ment 2 magyar, 26 tót, 13 horvát 3 oláh. Indiana ment 9 magyar, 20 tót, 10 sváb, 2 horvát és 9 oláh. Wisconsinba ment 3 magyar, 20 tót, 11 sváb. California ment 6, Colorado egy horvát.

„AZ IGMÁNDI KISPAP”. Azok, a kik vasárnap délután a Webster Hallban végigélvezték Berecz Árpádnak ezt a bájos énekes népszimfóniát, szinte elfelejtették, hogy egy idegenbe vándorolt, ezer nehézségekkel küzdő, minden szinpadra kellék híján dolgozó társulatnak előadásán vannak. Mi igazán azt hittük, hogy előkelő magyar műintézetben vagyunk. RÉTHY LAURA az ő ragyogó művészetével elfeledtette velünk a környeztet, vitt magával bennünket és ellenállhatatlanul vitték magával színészársait is, akik ha nem is bírták feljutni az ő magaslatára, mindazonáltal oly előadást nyújtottak, a melynél jobbat csak kevés vidéki magyar szinpad produkál. Az előadás sikerének országrésze természetesen Réthy Laurát illeti meg, akinek *Esti kékje* a pajzánágának és naivságának szivüdtö keveréke volt, s aki akkor, a mikor dalra gyújtott, igazán megszálltá velünk azokat a magyarokat, akik az ilyen élvezetből ki nem veszik a részüket. Réthy Laura után első helyen kell említenünk *Serly Lajosné*-t, a ki a tudákos komornát élvezetes nian-szírozással és kitünő temperamentum-

mal adta. *Starké* a jámbor tanítónő hangját kitünően etalálta, de *Adamek* kissasszony, ha mindjárt Birikéjének egyszerűsége válogatott volt, éppen ezáltal nem jutatta kellően érvényre intrikus voltát. A férfiak közül ki kell emelnünk *Karacs Imrét*, akinek öreg tanítója kabinetalakítás volt. *Fáy* imámdi kispapjában valamivel több lendület és valamivel kevesebb kenetlenség nem értett volna. Maga a pap sem szaval, amikor szerelmes, hanem — szeret. Horváth *Pistája* megütötte a mértéket és *Lukács* is elég jól festett mint pap. — A közönség, mely nem igen töltötte meg a termet, hálásan fogadta a nyújtott élvezetet s a tapsokban nem fukarkodott. A legtöbbje persze Réthy Laurát illette. — Vasárnap délután ugyancsak a Webster Hallban egy ugyancsak Réthy Laurával a „CSÖKON SZERZETT VÖLEGÉNY” kerül színre remélhetőleg nagyobb számu közönség előtt. — Értésülésünk szerint *csütörtök* este is lesz színelőadás. Ugyancsak Réthy Laurával a „BOSZORKÁNYVÁR” fog előadni.

LAKOMA ROTH GYULA TISZTELETÉRE. *Braun Márkus, dr. Kellner Emil* és *Engländer Sándor* mulatni akartak. Elhatározták ennél fogva, hogy farsangi mulatságot rendeznek, a melynek keretében megünneplik *Roth Gyula* barátunk, a kávékirály, a ma-

zott, de az nem szólt meg többé, csak mosolygott az álmában. Mintha az a név Suzanne lett volna. Reggel kérdést intézett Paulhoz.

— Álmodtam, hát mi különös van abban? — kérdezte ez viszont, de elkerülte a leány tekintetét.

Mielőtt ezen a reggelen távozott, gyengéden magához vonta s hizelegve megszökölta az érdes és vörös, de karcsu sovány kezét. Szerelmének felújulása, gondolta szegény Jeanne s egész nap viran dudolgatott magában. Ezután már könnyebben viselte az élet terhét. Paul még barátságosabbá lett s a leányka új életet, új örömet talált.

Nem tudta, hogy a férfiak természetesen csak az, hogy ha az egyiket szeretik, a másik jó boldont csokolgatják.

S minden dében egy-egy órára eljött az ő „Szent”-je. De egyuttal napról-napra egy-egy kívánsággal kevesebbje volt Jeanne-nak. Napról-napra ott ült Hetvenegy a Hetvenkettőnek szegényes szalmaágya mellett s nevetélt, meg tréfálgatott, hogy végre Jeanne is majd megszokta nevetésében.

Majd együtt köszönjük meg neki a jószágát, ha ismét egészséges leszesz, Jeanne-om s kitudjuk a valódi nevét is — szokta volt mondani szórakozottan Paul.

Ha Jeanne ismét egészséges lesz! Egyik reggelen Jeanne hirtelen annyira elgyengült, hogy lehetetlennek látta őt magára hagyni. Először történt, hogy valami kényelmetlenség érzés vett erőt rajta. Jeanne nem panaszkodott, de ijesztő módon nyugodt maradt. És a szeméi épp oly fényesen ragyogtak, mint azon a rég elmúlt éjszakán ott a hársak alatt, azon az éjszakán beszéltek először a házasságról — a maguk házasságáról.

— De nincs semmi bajom, — mormogta Jeanne, míg már-már merevülő-

MAGYAR AMERIKAI BANK
(Állami Bank)
32 Broadway New York
Elnök: William F. Ryan, volt állami bankelnök.

Elvállalja—minden a bankszakmába tartozó ügyletek keresztülvételét.
Betéteket—legmagasabb kamatoztat.
Külön pénzügyi osztrály bankok részére a legutányosabb arfolyam mellett.
Magyarországi képviselőnk a Magyar Pénzügyezetek Központi Hitelbankja és az ennek kötelekébe tartozó 450—vidéki pénzügyeztet 1000 millió korona alapítke és betéttel.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHÁZA
319 East Houston st., New York.
Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumen át: Cunard vonalon.
Pénzügyi ügyek továbbítására az ő házába a legmegbízhatóbb cég.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar községekönvtár, tüzbiztosítás, csomagok kizozatata és házszállítása.
Levélizim:
DEUTSCH BROS.,
319 East Houston st., New York.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ő házába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

A HAJÓJEGYEK
MEGINT OLCSOBBAK LETTEK!
Aki tehát olcsón akar hazatérni, az írjon azonnal hajómenetrend- és árjegyzékért ily czímmel:
JOHN NÉMETH,
457 Washington Street, NEW YORK.

Rimaszécsi SZEGEDI GYULA urat felhatalmaztuk a „Bevándorló” képviselőhatalommal. Mint ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat felvehet.

YOUNGSTOWN, Ohio,
és környékén a Bevándorló-TINE-REAN VICTOR ur képviseli, aki, mint ilyen, előfizetési díjak felvételére fel-

TÁRCZA.

HETVENEGY ÉS HETVENKETTŐ.

Irt: Miller Jessie.

Ott találkoztak a Mont-de-Piétében. A zálogbaadás és zálogkiváltásnak ez a hivatala — a szegénységnek s a hivatalos uszorának ez a párisi frigszékénye — zsufolásig volt megfelve. Mint valami agoniában szenvedő kígyónak vonagló, hosszú teste, ugy nyult el a várakozók hosszú vonala, a szegények végtelen sora, egészen a Rue des Blanc-Manteaux-ig.

A rácsos ablak mögött gubbaszkodó zálogházi tisztviselő már három óra hosszat ült görnyedve a vastag könyv fölött, melybe a jelentkezők nevét és lakását szorgalmasan bejegyezte.

— Már megint? Ilyen hamar? s még mindig milyen csinos, — jegyezte meg kihívó, szemtelen mosollyal. — Csipkekendő, mellű, kicsi gyánántokkal kirakva — hm! Husz frank a Hetvenegyesnek! Csak hamar tovább! A másik! Nos! Hát maga? Faragott kereszt. Elefántcsont? Nem. Ót frank a Hetvenkettesnek!

— Többet nem lehet?

— Nem lehet. Fogja, avagy menjen az útjára. Feltartóztatja a többit. Hátározzon már!

A Hetvenkettes tévovázott. Hirtelen megragadja valaki az elnyűtt, elviselt kendőt. Megfordul. A Hetvenegyes volt. S egy perczel később mindkét leány ottkűnn állott egymás mellett az utcán.

— Itt van ni! fogja ezt — mormogja Hetvenegy. — De akarom, hogy elvegye. Elloptam a szerencséjét a szerencsétlen számom által. Aztán mellesleg mondvá, — nagyon keveset adtak magának az értékéhez képest. Nem? —

gyar egyleti kában való t. madik évfor bat este tart vház nagyb en azonban ezimál sokk felsége ural korlátlan ha tak még mo ha a maga viszagondo len, névszer L. Blau Vil József, Brau Beck Gyula tömüvész, I Sándor, F. Ferderber J Frenkel Jen Ede, Groak M., Horváth Ixel A., Ke zso, Konta, Kiss Emil, G pold Gyula, Akos, Moln, telman Her Neustadt Zs rényi Béla, la, Radó G Rosenfeld I ter, Schepp berger Márk talan, dr. T és Tenner G esátnak, la ből. Ott vo met lapokna.

Az estély két páleáz, akít a pále Aladár ödv a terebbe h fogadták, n néma kézzs nepelt férfit levő asztalho egy kávékér az egész est.

A felkösz ter Braun M jelentette, h nem lettek, tást követel, a megbántot üdvözölje. F lozott hölgy aki egy kert örösi csokro készítő kis A közönsé nevetésből, a berger Márk következő k ünnepelet:

Apollo adt e Mezenegni Oty férfiak, Elisavnyult z ily párduezo Éltessen az

Amióta zens Amióta van Bajuzos a Szeretünk u Szinarany a Eljen a mi e

Ahol vizált Áldozott kö S amiért na Más körözé Hátha másó Tiéd a mi s

Irt már szit Báthoz terr Rendezett s S mindez n

UJI MO

FIGY Ké néi levél után r kap. kor f van e gedve.

SOHA SARO

gyar egyleti élet oszlopos tagja Amerikában való tartózkodásának huszonharmadik évfordulóját. A lakomát szombathat este tartották meg a Boulevard-kávéház nagykövetési termében, amelyben azonban ez alkalommal a diplomáciaiánál sokkal nagyobb ur, a humor ő felsége uralkodott, még pedig olyan korlátlan hatalommal, hogy a jelen voltak még most is nevetőgörcsökre esnek, ha a maga nemében páratlan estélyre visszagondolnak. És sokan voltak jelen, névszerint: Adler Gyula, Blau A. L., Blau Vilmos, Brieger Adolf, Burger József, Braun Márkus, Barna Gusztáv, Beck Gyula, Cukor Béla, Bessnyő festőművész, Dittler Márton, Engländer Sándor, Eber Antal, Euphrat Ernő, Ferderber Márton, főt. Fényes Lajos, Frenkel Jenő, Farkas Vilmos, Gottlieb Ede, Groak S., Graveur Gyula, Guth M., Horváth József, dr. Horn Ferencz, Ixel A., Keszthelyi Oszkár, Koch Dezső, Konta Sándor, dr. Kellner Emil, Kiss Emil, dr. Kern, Löfler Ödön, Leopold Gyula, Makray Aladár, Merle Ákos, Molnár Lipót, Mátyás Ernő, Mitelman Hermán, dr. Marshall Alfréd, Neustadt Zsigmond, Porgesz Gyula, Perényi Béla, Brenner Gyula, Rieger Béla, Radó Gyula, Rudnyánszky Gyula, Rosenfeld I. H., Róth Gyula, Róth Péter, Schepper A., Singer Mihály, Steinberger Márton, Stern Adolf, Spitz Bertalan, dr. Török E., Telmányi György és Tenner Gyula és mások, akik meghozásának, ha nevéik kimaradt a névsorból. Ott voltak továbbá az angol és német lapoknak képviselői.

Az estély azzal kezdődött, hogy tizenkét pászás ur elment Roth Gyuláért, akik a pászás urak nevében Makray Aladár üdvözölt. Mikor Roth Gyulát a terembe hozták, falrengető éljenekkel fogadták, majd minden jelen volt egy néma kézszerítással hódolt meg az ünnepelel férfi előtt, majd az emelvényen levő asztalhoz vezették, amelyen ő, mint egy kávékirálynak dukál, egyedül ült az egész est folyamán.

A felkészítők sorát mint főztimester Braun Márkus nyitotta meg, aki kijelentette, hogy ámbár hölgyek meghíva nem lettek, egy hölgy mégis beboesáttást követel, hogy a hölgyek kedvencét a megbántott magyar hölgyek nevében üdvözölje. Erre megjelent egy lefátyolozott hölgy [Horváth Lajos színész], aki egy kertii veteményből készült óriási csokrot nyújtott át egy verses felkészítő kisérletében Roth Gyulának.

A közönség még alig tért magához a nevetésből, amikor a főztimester Steinberger Márton hívta fel szólásra, aki a következő költeménnyel üdvözölte az ünnepeletet:

Apollo adj erőt költői eremnek
Megzengeni díszét e fényes teremnek.
Oly férfiak, mint ő, nem igen teremnek
Elisatnyult zenitjén eme kores jelennek.
Ily párdüszöt nem szült Nubának nyula,
Éltessen az Isten sokáig, Roth Gyula.

Amióta zeng hur, perg a dob s peng a tambur,
Amióta van bur és földet vakond tur,
Bajuszos a kandur, zsinóros a pandur,
Szeretünk mi téged, Roth Gyula, roppantul.
Szinarany az ered, a lelked meg tula, —
Éljen a mi derék barátunk, Roth Gyula.

Ahol viszályt látott, csinálta a rendet,
Áldozott közügyért dollárt — és sok centet.
S amiért nagy lelke titokban esengett,
Más körözte el a jó Liptói-rendet.
Hátha másé, — legyen. Ússe a herculesa,
Tíéd a mi szívünk és lelkünk, Roth Gyula.

Irt már szindarabot, szinlapot is osztott,
Bálhoz természet szerzett, piknikhez kosztot.
Rendezett szinképet: állót és megmozgót,
S mindez néki alig kétszáz dollárt hozott.

Ha nem került ki több, reá nem szorula.
Önzetlen dolgozik... nem ritkán Roth Gyula.

Azok az ebédek, azok a bankettek!
Kik jönnek? Mit eszünk? Már előre retteg.
Leül az asztalhoz; ennyit tán nem ettek,
Mióta a manánán zsidók veszekedtek.
Mánnap aztán elő... riezinus, pírula, —
Enni muszáj újból, s ezik is Roth Gyula.

Beszéde iildomos, ember ellen nem vét,
Ingét gyakran váltja, de sohasem az elvét.
Beesül minden nép: magyar, angol, helvét,
S szívességből elad nekik egy kis kávé.
S kávéja illatos mint a levendula, —
Éljen a kávébab királya: Roth Gyula.

Szerényesége csodás. Őt nem éjti rabul
Nagy uraknak kegye, előttük nem lapul.
Nézetét, mely succes s tudásom alapul,
„Fütyülök magamra!” kivágja magyarul.
Kemény volt ő mindig, sohasem lágyula,
Ilyen s azért éjjen barátunk: Roth Gyula.

Utolsó elnöke első magyar kórnek.
Sajnos, az oszlopok, lassan... mind kidőlnek.
A közöny szelei akárhogy bömbölnek,
Nem tágit helyéről, megmarad ott örnek.
S őzi a sok okmányt, tele száz skatulya, —
Muzeumba kerül... ha meghal Roth Gyula.

Ember ő a talpán, ember ő a gáton.
Nagyratörő lélek benne minden átom.
Mikor őt meglátom, a szemem elátom,
S aki nem így érez... nekem nem barátom.
Kiben jellem, kellem és szellem társula...
Éljen a mi derék barátunk... Roth Gyula.

Tetteid díszsorát Clonak átadjuk,
Rólad dalolnak majd a haldokló hattuk.
S ha sorra pukkadnak ezért irigy fattuk,
Süket füleikbe beledordígtatjuk.
Tündöklőbb, mint a frissen vert plezula,
Tiszteletreméltó neved... óh, Roth Gyula.

Nézz körül ünnepelel, s lásd sok jó czimborád,
Ragyogó pohárban... Hungawingro borát.
Rád üritünk sorban — és iszunk jókorát;
Egészségben élj meg Mathuzsálem korát.
S ha majd eljón érted a halál anygala,
Szívünkben tovább élsz... örökkön, Roth Gyula.

A jelen voltoknak a kacagásba szinte belefájdult az állkapcájuk, de a főztimester kiméletlenül járt el, felhívta a lapunk szerkesztőjét, Singer Mihályt, aki a következőleg kezdte felkészítőjét:

„Arma virumque cano, kezdeném e mai ünnepeles alkalomból én is az ó-kor klasszikusával, ha az én pogány költő barátom nem feketélt volna főszulv a fegyvereknek, a háboru zöreijének megéneklésére.

Mi azonban nem fegyvereket akarunk dicsőíteni, hanem egy békés hajlanu férfit, oly férfit, aki, ha volt valaha puskapora, azt rég elszitogtette, oly férfit, aki annyira híve a békének, hogy a pálma kedvéért megszerette a — Pálmaít. Ilyen férfi ő, akinek megünneplésével csak önmagunkat tiszteltük meg. Ilyen férfi ő, aki e mindent megméltelyező korban romlatlanul megőrizte a — gyomrát s akiről én bátran merem feljegyezni, hogy világító torony volt mindig az amerikai magyarság morajló tengerében. Szeliden mosolygott ő mindig reánk és nyájias arczát csak akkor árnyékolta be egy bensőleg dúló viharnek koromfeketé vészfelhője, amikor egy szégyenletesen kicsi porciót rakott eléje egy rosszindulatu pinczér.

Én nem vagyok történetész, igen tisztelt uraim. Nem is azért jöttem ide, hogy felfeszítem a sirokat és hullaszaggal vegyítem ennek az ünnepi társaságnak életűde levegőjét. Arra azonban mégis rákell mutatnom, hogy a mennyiben minden le- és feltűnt nemzet büszkén mutat egy-egy fiára, ha — Eötvös szerint — Hellasznak kincse egy elomló rom, mi amerikai magyarok

sem engedünk magunkra füttyölni. Ha a magyar nemzetnek megvan a maga Árpádjá, ha Dido királyasszony delunokái még manap is büszkén emlegetik Hannibalt, ha eszászáról szól a francia fiának, ha a római büszkén mutatja ő falait és Julius Caesar nevének emlitésénél önmagát is hősnék hiszi, ha a svájci legendákat szótt Tell Vilmos köré, akkor bátran merem állítani, hogy az amerikai magyar nemzet sem kutya, hogy nekünk is van valakünk, hogy a mi Árpádunk, a mi Hannibalunk, a mi Napoleonunk, a mi Julius Caesarunk ott ül, az ő neve Roth Gyula.

Mert menjünk csak sorban. Ki volt Árpád? Vaszary Kolozs arra tanított engem, hogy hazát alapított. Kunszt, mikor ez volt a mestersége s mikor ott állt a háta mögött a hét vezér.

Mi más ember Roth Gyula, a mi Árpádunk. Ő egymagában, belső és külső ellenségek dúló csatái közt hazát adott a hazátlanoknak, amikor egyleteket, klubokat, kaszinókat alapított. És hálás ajkak akárhányszor elrebegették nekem, hogy Roth Gyula nélkül soha sem találták volna meg azt az utat, amelyen eljuttatták a legjobb és a legtöbb — freelunchöz.

Singer azután még elmondta, hogy miben hasonlít Roth Gyula Hanniballoz, Tell Vilmoshoz, Napoleonhoz és miben áll fölöttük, majd így fejezte be a közönség falrengető kacagásától gyakran félbeszakított monológját:

„Elérkeztem hősünknek ó-kori druszájához, elérkeztem Caesar Gyulához. Én Caesar Gyulára nemcsak azért haragszom, mivel a gallusok ellen indított hadjárata folytán nem annyira a gallusok, mint inkább én buktam el gimnázista koromban. Főképpen azért haragszom Caesar Gyulára, mert — elmentében a mi Gyulánkkal, akinek csak a gyomra nem bír megelni, — telhetetlen volt a lelke. Szeméremtelenül nagyravágyó volt. Egy kávékirályságot kismiskaságnak nézett. S mikor eszászárú akarták őt avatni, mikor háromszor is eléje rakták a mindenünnen összelopkodott aranyból készült koronát, Caesar Gyula ezt a koronát visszautasította; de nem ám szerényeségből. Bliktrinek nézte Caesar Gyula a eszászárságot, a mikor az egész világot hatalmába akarta keríteni, amikor ura, parancsolója akart lenni a mindenségnek.

Szinte jól esik szemémből az ó-kor e Gyulájáról elfordítani és a jelenkor Gyuláján megpihentetni. Milyen kibékítő a kettő között a különbség. Pedig a mi Gyulánk is hódított. Nekí még sem kell a világ. Beéri a félvilággal, sőt ebben is okos elővigyázathól csak bizonyos időközökben akar férfúnak, urnak bizonyulni.

Caesar Gyulát utólérté a sorsa. Legyilkolták.

És most gyászfátyollal leborított hangon kell kijelentem, hogy Caesar Gyula ebbeli sorsa és Roth Gyula sorsa között, igaz fájdalunkra, van hasonlatosság.

Caesar Gyulának Brutus adta meg a kegyeleműdést. Az a Brutus, akit a szívén melengtetett. Roth Gyulának is akadtak Brutusai. Azok akarták őt erkölcsileg megölni, akik az ő fekete kavéján nőttek gyagra. És akkor, amikor őt világrésznek hűledező szeme rajtuk függött, akkor, amikor a magyar ének beharsogta a világot s mikor Árpádunknak, Hannibalunknak, Napoleonunknak az első sorban kellett volna állania, azzal temették el őt erkölcsileg, hogy még csak fel sem emlitették a nevét.

Ne esodálkozzanak tehát azon, ha ennek felemlitésénél elfutna a mérég, ha csicseregő énekem falrengető mennydörgéssé változnék.

De, uraim, féket kötök az indulatomra. Én nem vagyok Antonius. Nem azért jöttem ide, hogy a Brutusok ellen lázítsak. S azért sem jöttem el, hogy Caesarunk fölött halotti beszédet mondjak. Eltetni akarom őt. És ezért megragadom ez utolsó poharamat. Ragadják meg öök is a magukét. És emelkedjék fel ki-ki a székből, abból a székből, amelyet ma a legdicsebb Hunyadi Jánosnak köszönünk, annak a Hunyadi Jánosnak, aki 23 év alatt egyszer sem hajtott meg bennünket, hanem mindig összetartani igyekezett.

Mikor a zaj, mely e felkészítőt követte, lecsillapult, Horn doktor énekelte meg vidám rigmusokban azt az időt, mikor Roth Gyula mint páciens látogatta meg őt. A rigmusokat érthető okoknál fogva le nem közölhetjük. Rudnyánszky Gyula félig tréfás, félig komoly, de mindvégig fölötté sikerült beszédben egy érmet nyújtott át az ünnepelelnek, amelyet egy angol beszéd kíséretében dr. Kellner Emil akasztott az est bárányzöld hősének nyakába. Fölötté sikerült beszédeket mondtak még Perényi Béla, Horváth József, Konta Sándor, Rosenfeld J. H., Radó Gyula. Majd maga az ünnepelel, aki, míg a többiek beszéltek, a jelen voltak nem kis irigységére, folyton — evett, emelkedett fel szólásra s kijelentette, hogy míg a többiek mulattak, ő mulatott a legjobban. Felemlitendő még az a kedves jelenet, amelyet Radanovich és Rédey dalművészek rögtönöztek s mely talán legsikerültebb pontja volt az egész estélynek. Kapossy Károlyt vián huzta a szobnél-sebb nótákat. A társaság ebben a vig hangulatban átrándult a Monopol-kávéházba, ahol bor és cigányzene mellett újból végigkaczagták a legsikerültebb magyar estély eseményeit.

MEGY A MUNKA YOUNGSTOWNBAN. Ohio állambeli Youngstownban munkás magyar honfitársaink számára emultak a rossz idők. Amint ugyanis ottani képviselőnk, Tinercan Victor ur írja, a Republic Iron and Steel Co., valamint a Tube Co. majdnem teljes erővel felvették ismét az üzemet. — Mult szombaton már nem is eszkekkel, hanem készpénzzel fizették a munkásokat.

HOL VAN CZIFFRAYNÉ? A new yorki magyar menház részéről keresik CZIFFRAYNÉ, szül. FODOR KATALINT, aki azelőtt Mahig Istránál lakott a 77-ik utca 237-ik szám alatt. Cziffrayné, akinek sorsa felett rokonai Magyarorszában aggodnak, s akik szívesen küldenek neki pénzt a hazautazásra, jelentkeztek mihamarább a menház vezetőségénél: State street, 3. szám alatt.

CSENDELET TRENTONBAN. Táncz volt Trentonban, amelynek folyamánaképpen Stempfild Ignác fiatal honfitársunk a halállal vívódik, míg Szántó Frencezt és Tatira Istvánt a rendőrség vette őrizetbe. Igaz, hogy ez utóbbiak váltig azt állítják, hogy ártatlanok a bieskázásban s hogy a véres tettet Simonka és Marcus követték el, de ez utóbbiakat eddig háborítatlanul hagyta a rendnek trentoni őrsége. Sokan azt állítják, hogy Simonka és Marcus szövetségbe elegyedtek a tánczmulatság alkalmával a fiatal Stempfilddel, majd pedig eltávoztak. Később visszafértek ismét a tánczterembe s mikor Stempfildet egy mellékhelyiségben egyedül találták, hátulról leszúrták.

INDULNAK HAZAFELÉ. Az Indiana állambeli South Bendből a minap hatvan magyar munkás indult visszafelé Magyarorszába. A munkából ellettek boesátva és visszavándorlásuknak ez az egyedüli oka. Az indulókat egész esomó south bendi magyar kísérté a

vasutra, ahol érzékeny volt a bucsuzás. Az üzletpangás óta magából South Bendből vagy kétszáz magyar utazott vissza az ó-hazába.

PERTH AMBOY HIREK. A perth amboyi róm. kath. hitközség Perényi László plébános urnak vezetése alatt felette szép módon fejlődik. Mostában megvették 3000 dolláron a new brunswicki ut mellett a római kath. magyar temetőt és ezer dollárt mindjárt le is fizettek. Különös elismerést érdemelnek a perth amboyi róm. kath. magyar egyházközség ama buzgó tagjai, a kik önként és díjmentesen vállalkoztak arra, hogy a megvett telken a fákat kiirtsák. — Berlefin perth amboyi órás a templomnak egy gyönyörű ingaórárt ajándékozott, amelyért e helyütt mond köszönetet az egyházközség.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS ALLIANCEON. O. A közelmúlt napokban másodizben vonult be Thália szelős [magyarul ezúgos] esarnokába Alliance önképzőköre, kellemes estét akarván nyújtani a mai nyomott viszonyok közepette az ottani magyaroknak. A bizottság a darab megválasztásával kellő érzéket tanusított. Gerő Károly egy népszínműve került színpadra. Leszámitva a helyiség szűk voltát, minek következtében egyes szereplők mozdulata olyan feszes, olyan kimért volt, és eltekintve kisebb technikai fogyatkozásoktól, maga az előadás a jobbik közé számítható. Volt az estélynek egy kiemelkedő pontja. Erpf L. Arthur, pittsburgi magyar gyógyszerész, akit Amerika legnépszerűbb gyógyszerészenek tartanak, az első és második felvonás közt a van meteri övezetek és árvák javára hegedűn játszott. Átérvé, átérvé az ügy, a czél fontosságát, komoly, leverő voltát, magasztosságát, fenységességét, — bús keservesen zokogtatta száraz fülökig hatva, bánatosan, fájón. Az estély egy anyagi, mint erkölcsi tekintetben sikeres volt. Remélem, hogy következő alkalommal nemcsak általában, de részleteiben is lehet szólni az előadásról, s az elismerés habérkoszoruját többeknek fejére tehetjük. Vagyok, a viszontlátásig! Rákosi Sándor.

UJ REF. TEMPLOM. A pesbyteriánus angol egyház védnöksége alatt álló So. Sharon és Környéki I. Magyar Ref. Egyház, amelynek So. Sharonban már van egy 5000 dollár értékű, adósságmentes új temploma, beaver-falls-i leányegyházában most építette fel új templomát. A 3-ik avenuen épült ezen új templom, amely az egyház érdemes lelkészének, Schödle Gy. A. urnak ügybuzgóságát és a hívek áldozatkészségét egyaránt hirdeti, 4600 dollárba kerül. Berendezése a legmodernebb. Van 400 személyre szóló templomhelyisége, 2 office-helyisége, 100 gyermek befogadására alkalmas iskolaterme és egy helyisége az ifj. egylet részére. A két utóbbi oldalfala kihuzható.

A felavatási istentisztelet f. hó 26-án fog megtartatni. Az ünnepi beszédet ez alkalommal Hankó M. Gyula youngstowni ref. lelkes fogja mondani.

A vasárnapi iskola, esti angol tanfolyam és nyári kisedővő vezetését Waldfogle Josephin k. a-ra bízták, aki e téren Amerika más telepein is első-rangu munkát végzett.

A beaver-falls-i leányegyház ifj. egyletének ez idő szerint 26 tagja van. Vezetőjük Juhász Benjamin presbyter. Az egyház kurátora Simon József, aki buzgón és körültekintéssel látja el az egyház ügyeit.

VEREK
New York, a legjobb...
New York.

ÁRPÁD
...
NEW YORK.

Y E K
LETTEK!
NEW YORK.

GYULA urat
...
New York.

Ohio
...
New York.

hogy kérdez
...
New York.

Áldozott közügyért
...
New York.

Irt már szindarabot
...
New York.

pedett, másik
...
New York.

ette, igézó pít
...
New York.

vagy az ő
...
New York.

zött ajkai kö
...
New York.

UJDONSÁG!
MOST VEGYENEK!
200 KÜLÖNBÖZŐ SZÉP AJÁNDÉK 7 DOLLÁRÉRT. - ELŐRE CSAK 2 DOLLÁRT FIZET.
EURÓPÁBA KÜLDVE EGY DOLLÁR AL TÖBB. — IRJA MEG A CZIMÉT.

FIGYELEM!
Küldjön levelében a rendelésnél KÉT DOLLÁRT ajánlott levélben, vagy money orderen. Azután mindent címre küldve megkap. A másik ÖT dollárt csak akkor fizeti, ha megkapta és meg van elégedve. Aki nincs megelégedve, visszakapja pénzét.

SOHA AZ ÉLETBEN NEM VASAROLHATNAK ILY OLCSON!

Egy szép, jótállás melletti kitűnő óra, egy szép revolver, egy bélyegző 175 betűvel, egy szép gyűrű drágakövel, egy gyémánt nyakkendő, egy arany (plated) óralánc egy lógóval, egy pár nagyon csinos kézlégomb drágakövel, egy zsebkés, egy olló, egy el-törhetlen fésű bőrtáskával, egy ruhakéfe, egy hajkefe, egy női nyakék gyémántokkal és gyöngyökkel, egy medalion gyémánttal arany lánczon, egy gyufatartó, egy harmonika, egy zsebtűkór tartóval, egy szagos szappan, egy nagy skatulya bajuszpedró, két üveg ot-kolon, egy kitűnő aczéلبorotva, mely egyedül 3 dollárt ér, egy pamacs, egy borotvaszappan, egy zsebkönyv, egy tájékpipa, gomblyuk-virágok, egy patent lunch-box ennalót vinni munkába, három szép érték tárgy.

EZT MIND ÉS MÉG SZÁMOS HASZNOS, NAGYON SZÉP DOLGOT. 200 DARAB LESZ AZ EGÉSZ.

LEVELEKET ÉS PÉNZT CZIMEZZE PONTOSAN:

The American Novelty Co., 95 Liberty St., New York City.

FIGYELEM!
Karácsonyi ajándékkal akarja meglepni barátait, rokonait? Ne forduljon máshoz! Irjon nekünk! Mi olcsó pénzen küldünk 200 darab remek kivitelű ajándéktárgyat, melylyel szeretteit karácsonykor megajándékozhatja. Küldjön KÉT DOLLÁR előleget!

SOHA AZ ÉLETBEN NEM VASAROLHATNAK ILY OLCSON!

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár.
Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
127 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.
Pittsburgi iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre \$3.—
Egyesült Államok egész évre \$2.50
Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Published by the „Immigrant” Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St. New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.
Pittsburg offices: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year \$3.—
For the United States 1 year \$2.50
For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

—Andrássy Gyula gróf magyar belügyminiszter egy körlevelet intézett az Egyesült Államokban levő magyar konzulatusokhoz. E köriratban felhívta őket arra, figyelmeztessék a bányászrenesztlénségek áldozatainak hátramaradtjait, hogy kárterítési igényeik érvényesítése körül ne bízzák magukat szélhámosokra.

—Ez a körirat jellemző. Szükséges volt ez a körirat? Hát nem tudja, vagy nem akarja a belügyminiszter tudni, hogy Washingtonban oly magyar nagykövetség van, aki joggal megsértődik azon, ha a magyar érdekek megvédését eszébe juttatják — hazulról? Hiszen a washingtoni kegyelmes ur egyébre sem gondol, csak a magyar érdekek megvédésére. Lőbbe öszül bele. S pláne, az ő részvétele egy szívbe bele sem fér. Ez nem üres beszéd. Hengelmüller ur bebizonnyította. Kemény huszonöt dollárt adott az inségek felségélyezésére. Igaz, hogy egy osztrák kabareten való megjelenése kétszer annyiba került. De ez nem von le semmit Hengelmüller ur magyar érzelmeiből, magyar áldozatkészségéből.

—Andrássy gróf belügyminiszter urat pedig tisztelettel kérjük, hogy köriratokkal a jövőben ne sértgesse Hengelmüller urat, a mi derék magyar nagykövetségünk.

—Budapest most leplezték le, illetve avarták fel a szobrot, amelyet Erzsébet királyasszony dícső emlékeztetőnek emelt a hálás magyar nép. Erzsébet királyasszony, akit egy gyilkos kéz rabolt el tőlünk, a miénk volt, a magyaroké. S a szobornál maradandóbb emléket emelt a szerencsétlen fejedelemasszony magának a magyar nemzet szívében azzal a szeretettel, amelylyel benünket illetett.

—Bár vóna le ebből élete alkonyán Ferencz József azt a tanulságot, hogy a szeretet az egyetlen fegyver, amelylyel őszinte meghódolásra lehet kényszeríteni mindenkit.

—Csökken a magyar bevándorlás. Alig jönnek hazulról már magyarok. Hát megjavultak valahára odahaza a viszonyok? Dehogy. Amerikában nehezebbé vált a megélhetés.

HAJÓJEGYET
VÁSÁROLNI-PENZT KÜLDENI
LEGBIZTOSABB ÉS LEGTANÁCSOSABB
KISS EMIL
BANKÁRNAL
NEW YORK, 104 SECOND AVE.
TIZ EVE IRJON ARJEGYZEKERT
FENNÁL

AMERIKAI DOLGOK.

PÖRLI AZ APÓSÁT. Mult év márciusában Goebel Richard megszöktette Philadelphiából Dougherty Webster dr. leányát, akit feleségül vett Londonban. Junius óta azonban sem nem látta feleségét, sem nem beszélt vele, de még csak nem is levelezhetett vele, mert apósa és anyósa elfogták leveleit. Goebel most Doughertyék ellen 25.000 dollár kárterítési összeg erejéig pört indított.

KILAKOLTATÁS. A New Jersey állambeli Newarkon a lakók sztrájkja komoly fordulatot vett. A sok gyűléses eredményre nem vezetett. A háziurak nem engedtek és a lakók emélfogva még jobban elkecserekedtek. Nem voltak hajlandók házbért fizetni, mire a háztulajdonosok eljártak a rendőrségnél. Tizenegy családot már kilakoltattak, 79 ellen pedig most folyik a kilakoltatási eljárás.

CSÖKKEN A BEHOZATAL. Az Egyesült Államok és Németország között kötött új vámserződés eredménye a behozatalon már meglátszik. A mult évben ugyanis a németországi behozatal, viszonyitva az 1906-ik évihez, négy és félmillió dollárral csökkent.

MINISZTERVÁLSÁG. A mult hetekben arról folyt a szó, hogy Cortelyou pénzügyminiszter megváltik állásától és hogy elfogadja a neki felkínált vezérigazgatói állást az üzemét újra felvevő Knickerbocker Trust Company-nál. Cortelyout magát kérdezte meg most a hír valódiságát illetőleg, ő azonban határozottan kijelentette, hogy az egész dolog minden alapot nélkülöz.

RÉGI KERÉKVÁGÁSBAN. Lapunk mult számában hosszabban írtunk a Parker-ház égeséről, melynek következtében a hatóság a ház alatt közlekedő földalatti villamos vasut forgalmát ideiglenesen beszüntette. Kiküldött azonban az illetékes hatóság egy bizottságot annak megállapítására is, ha a földalatti villamos vasút esetleges beomlása veszélyeztet-e a földalatti vasutat. A bizottság, miután a házat alapos vizsgálat alá vette, megállapította, hogy a földalatti villamos vasút nem veszélyeztetve nincsen, mire a forgalom megindult. Ugyanannak a bizottságnak ajánlatára azonban a Parker-ház mellett levő lakóházakba, ahonnan mindenkit kilakoltattak, nem engedik még meg az újra való beköltözést. Két tüzoltónak a romok alatt levő testét még mindeztideig nem tudták előkeríteni.

LEÉGETT SZINHÁZ. A Pennsylvania állambeli Boyertownban a

Rhoads operaház, amelyben a Szent János vasárnapi iskola növendékei teljes számban összegyűltek, hogy a templom javára rendezett előadást végighallgassák. Előadás közben tűz ütött ki. A rohamosan terjedő tűz elől a fejt vevett nép egymáson keresztülugázolva menekült. A szerencsétlenség alkalmával 200 ember bennégett, nagyon sokan pedig súlyosan megsebesültek.

36.620 UJ PATENT. Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült Államokban a lefolyt év alatt 36.620 új patentot engedélyeztek.

AGYONKINZOTT MAGYAR.

New York állam tébolydájának rejtelmei.

A Long Islandon levő állami kórház ellen kemény vádakat emeltek *Pogány György* honfitársunk, volt brooklyni lakosnak hozzátartozói és barátai.

Pogány, aki már 18 éve van Amerikában, az utóbbi években sokat szenvedett idegbántalmakban. A mult év augusztus havában végre az említett állami kórházban helyezték el. A kórházigazgatóság a betegről a legkülönbözőbb hírekkel szolgált úgy Pogány feleségének, mint barátainak. Majd fellette válságosnak mondták az állapotát, majd meg azt állították, hogy felépül teljesen.

Most vasárnap Pogány meghalt. Csaklábja brooklyni lakásába szállította a kórházból a hullát, amelyen megbotránkozásra annak nyomait találták, hogy szerencsétlen honfitársunkat a kórházban egyenesen agyonkínózták, agyonverték. Jobb karja ki volt törve, jobb hüvelykujját pedig egyszerűen kicsavarták. A lábát is kitekérték a kórházban és balszemét benyomták. Pogány teste azonfelül sebekkel egészen el volt borítva.

A felháborodott család persze azonnal feljelentette a borzalmas esetet az ügyészségnek, mely mindjárt meg is indította a nyomozást.

Pogányt özvegyén kívül hat gyermeke gyászolja.

Zeisler Zsigmond

Államilag engedélyezett pénzküldő
20.000 dollár biztosíték
Állami postahivatal. Közjegyző.
LEGOLCSÓBB HAJÓJEGYEK.
711 S. Broad St., TRENTON, N. J.

HA EL DNI

akarja Magyarországon fekvő vagyonát.

HA VÁSÁROLNI

akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:

John Majoros

402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

THE STAR BOOK BINDING CO.,

Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street
Felsővárosi üzlet: 220 East 109 street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
— JUTANYOS ÁRAK. —

.. MEGHÍVÓ ..

A „MAGYAROK NAGYASSZONYA BS. ÉS TEMPLOM-EGYELET” folyó évi február hó 23-án, azaz VASÁRNAP este 8 órakor a „MANHATTAN LYCEUM” [E. 4 St.] NAGYTERMÉBEN felerészben a New Yorki Magyar R. K. Szt. István-templom, felerészben saját pénztára javára előadja

„AZ ASSZONY VERVE JÓ”

című kaezgatató népszínművet.
Az előadás után REGGELIG TARTÓ TÁNCZ következik.
Ezen jótékony célú mulatságra minden magyart tisztelettel meghív a RENDEZŐSÉG.

NÉMETH DEZSŐ

OKLEVELES AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD.

Peres és perenkívüli ügyek. Közjegyzői okmányok. TÜZBIZTOSÍTÁS. — REAL ESTATE.

136 CHAPIN ST. (a Jefferson street sarkán) SOUTH BEND, IND.

A NAGYVILÁGBÓL.

SZOBORLEPLEZÉS. Budapesten nagy ünnepek keretében leplezték az Erzsébet királyné szobrát. A királyt ez alkalommal József Ferencz képviselte, aki beszédében megemlékezett Erzsébet királyné szomorú haláláról.

RABLÓ HUSZÁROK. A mult évi Erdélyben megtartott nagy hadgyakorlatok alatt Keresztényszigeten egy század huszár esunya verekedése bevezetett a parasztsággal. A verekedés tulajdonképpen oka az volt, hogy a parasztok tiltakoztak az ellen, hogy a rabló és fosztogató katonák továbbra is a nyakukon maradjanak. A hadbírósg most itélkezett a huszárak felett. Wolff őrmester, aki mint bujtogató állott bírái előtt, egyévi börtönrre és rangfosztásra lett ítélve, 14 közhuszárt pedig hat héttől hat hónapig terjedő fogságbüntetéssel sújtottak.

VESZÉLYBEN EGY VÁROS. Spanyolországban veszélyben van Minas de Rio Tinto városa. A talaj süllyed alatta és a fúrtáján óriási szakadék tántog már, mely 400 háznak beomlását vonja minden valószínűség szerint maga után. A fúrtáca összes házainak lakóit kilakoltatta a hatóság. A talajszüllyedés összefüggésben van a nemrég történt nagy bányabeomlásokkal. Minas de Rio Tinto rászámáiban közel 10.900 ember dolgozik.

BOMBÁZTAK A BÁNT. Szerdán vonult be Zágrábba az új horvát bán, Rauch báró. A horvátok az új bán ellen világszerte tüntetést rendeztek. Több ezer főnyi tömeg gyűlt össze a vasúti állomáson és mikor a bán kilépett a vasúti kocsiból, kö- és tojászáppal fogadták. A rendőrség gyenge volt a tömeg szétoszlátásához, úgy hogy a bán folytonos dobálás közepett vonult a báni palotába.

KATONAI LÉGHAJÓ. Franciaország feketéi legutóbb sulyt a katonai léghajókra. Nincsen hét, hogy próbát ne tenne. Szerdán a Ville de Paris nevű léghajó szállott fel Párisban, amely percznyi pontossággal érkezett meg ren-

deltetési helyére, Verdunba, ahol a nép nagy lelkesedéssel fogadta.

JAPÁN MOZOG. A japánok nem töltik tétlenül az időt. A béke hangoztatása mellett örületes gyorsasággal erősítik Formosa szigetének kikötőit. Formosa sziget 600 mértföldnyire esik a manilai kikötőtől. A japánok készülődése, amint látszik, csupán védelmi. Hanem ebben a tekintetben kitünők. Kikötői annyira erősek, hogy hajóvédelemre szükségük sincsen.

KHINAI KÖLCSON. A kínaiak egy 700 mértföld hosszú vasutat akarnak építeni. Mintán azonban pénzük nem volt, a németekhez és angolokhoz folyamodtak. Kerek öt esztendővet igénybe a tárgyalások, melyek végre most befejeződtek azzal, hogy Khina 25 millió dollár kölcsönt vett fel a német és angol csoportoktól.

MINISZTERVÁLSÁG. Tokióból jelentik, hogy a japán minisztertanácsban a költségvetés körül oly heves vita támadt, hogy annak következtében a pénzügyi és kereskedelmi miniszterek beadták lemondásukat. A nézeteltérés annyira éles volt, hogy maga a miniszterelnök is le akart köszönni.

JÉG ALÁ ZUHANTAK. Párisból kábelezik, hogy a Bois de Boulogneban 30-an koresolyáztak egy tavon. A tó vékony jége azonban beszakadt alattuk. A szerencsétlenek közül 14-en belefulladtak a vízbe.

RANKINI I. MAGYAR MÜKEDVELŐ ÉS ÖNKÉPZŐKÖR.

— Alakult 1907. január hó 8-án. —
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Schwartz-féle Hallban.
Elnök: Horváth János; alelnök: Vizváry József; jegyző: Somovitz Sámuel; pénztárnok: Bukurov Dusan; pénzügyi titkár: Csapota Pál; vigalmi bizottság: Csetey Juliska K. a., Bodács Sámuel, Nagy Bertalan, Flás Istók, Fenyő András; könyvtárnok: Kardos István.

SOUTH BETHLEHEMEN

„A Bevándorló” egyes számának ára 3 cent.
A UNITED FURNITURE STORES CO.
522—524 East 3-ik utcai üzletében kapható.

\$ 15.000.00 Biztosíték New York Állam Pénztáránál.
SCHWABACH
MAGYAR BANKHÁZA
1431—1st Ave., New York, a 74-ik UTCZA KÖZELÉBEN.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSULATOK MEGHATALMAZOTT KÉPVISELŐJE.
HAJÓJEGYEK bármely vonatra eredeti áron.
PENZKÜLDEMÉNYEK legbiztosabban és leggyorsabban továbbítanak.
KÖZJEGYZŐI IRODA. — HAZAI ÜGYEK gyors és pontos elintézése. — Felvilágosítás INGYEN. — TÜZBIZTOSÍTÁS.

United States Health and Accident Insurance
I. B. PITCHER, President.
BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET
— ELLEN. —
KELETI FŐIRODA: 76 William street, NEW YORK.
SEGÍTSÉG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET ELLEN!
Aki családját és önmagát szereti, siessen beiratkozni.
Beiratási díj 5 DOLLÁR, havi járulék 1 DOLLÁR.

AKI természetes módon megbetegszik, féléven át minden napra egy dollárt kap.
AKI baleset folytán megbetegszik, egész éven át havonta 20 dollárt kap.
AKIT utazás közben baleset ér, hetenkint tíz dollárt kap.
AKIT baleset folytán utóliér a halál, örökösének a társaság kétszáz dollárt ad.

UNITED STATES HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE CO.
76 William street, New York.

Uraim! Miután a társaságba belépni hajlotok, sziveskedjenek hozzám magyar ügynökök küldeni.
Név
Házszám utca
Város állam
Vágja ezt ki és küldje be a fenti címre.

MAGYAR KÖRLEVELET, MELY MINDEN TOVÁBBIT MEGMOND, KIVANATRA INGYEN MEGKÜLDÜNK MINDENKINEK BÁRHOVA.
Minden levél így czimzendő:
UNITED STATES HEALTH & ACCIDENT INSURANCE CO.
76 William street, NEW YORK CITY.

ALAPITATOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL
JACOB KLEIN
MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG,
KÖZJEGYZŐI IRODAJA
1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207—6th Avenue, HOMESTEAD, PA.
KÜLDÜNK PENZT az ő-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átutalást igazoló postai feladó vérvényt.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerzünk az eredeti betétkönyvecskéket.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbutazhatnak New Yorkba.
ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS.
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százelek csekkszámlára. Négy százelek betétszámlára.
ALAPTŐKE ÉS FŐLŐSLEG \$175.000.00.

Hazai Dolgok.

A titokzatos vendég.

BUDAPEST. Minap este mérgezés tünetei között vitték a Rókus-kórházba Komáromi Sándorné, született Petruka Erzsébet rendőri felügyelet alatt álló nőt. A rendőrség kihallgatta s Petruka a következő regényes történetet mesélte. Előző nap délelőtt beállított Alsó Erdősor 16. száma alatt levő lakásába egy magas, erőteljes, harmincz év körüli férfi. Szalonkában volt, a fején tűzoltósapka. A férfi ledől a diványra:

— Nagyon el vagyok keseredve, — mondotta. — pihenni akarok.

A viselkedése nagyon különös volt. Felütnék regényes történetet mesélte. Előző nap délelőtt beállított Alsó Erdősor 16. száma alatt levő lakásába egy magas, erőteljes, harmincz év körüli férfi. Szalonkában volt, a fején tűzoltósapka. A férfi ledől a diványra:

— Most meg fogsz halni!

Komárominé a fájdalomtól sírni, jajgatni kezdett, mire egy Juliska nevű barátnője berontott a lakásba. Erre az idegen elmenekült. A rendőrség kihallgatta a Juliska nevű leányt is, aki azt vallotta, hogy Komárominének ismernie kellett a férfit, mert amikor berontott, az asszony így kiáltott fel:

— Ez a gazember Jóska meg akar mérgezni.

A rendőrség megindította a nyomozást.

A csábító fogorvos.

BUDAPEST. A Teréz-körút és Andrassy-ut sarkán este tíz órakor véresre verték dr. Nánásy Adolf fogorvost. Nagy tömeg meglepetéssel látta a kalapját, féli kalapját s az orvos kétségbeesetten menekült a sarkon levő Rohonczy-féle trafikba. Itt rendőrt kapott segítségül, aki a véresre sebesített orvost és támadóit bekísérte a mozsárutcai rendőrségre. Itt jegyzőkönyvet vettek fel a verekezésről, s kiderült, hogy a fogorvosnak viszonya volt egy lakatosmester leánnyal, aki megszökött hazulról, hogy együtt lehessen dr. Nánásyval.

A szülők kétségbeestek emiatt és minden módot megkíséröltek a leány visszahúzására. Meglesték a fogorvost, aki este tíz óra előtt ment haza, megtámadták és véresre verték. Az orvos védekezett, bemenekült a Teréz-körút 17. sz. ház kapuja alá, de a szülők és mögöttük a nagy tömeg ide is követtek.

Az orvos ekkor elővette revolverét és a levegőbe lött. Majd pedig a dohánytözsébe menekült. A támadók ellen a rendőrség vizsgálatot indított.

Egy uruló tragikus sorsa.

BÉKÉSCSABA. Bartók Lászlónak szomorú sorsa különösen nagy részvételt keltett. Bartókné a csabai „Népbank” egykori igazgatójának: Bartók Lászlónak a felesége. Kiváló képességeivel, melyek különösen a néprajzi kiállítások szervezése és néprajzi dolgok összegyűjtése körül nyilvánultak meg fényesen, már a hetvenes években felülmúlta Bartókné. Ebbeli tevékenységé legkiválóbb az 1885. évi országos kiállítás alkalmával tünt ki, amikor a kiállítás egyik külön osztályát rendezett és szervezett bekécsabai néprajzi dolgokból. Bartókné munkálkodásának legértékesebb része erre az időre esik. Résztvett minden nemesebb mozgalomban és törekvésben és érdemeinek elismerésül sok kitüntetés és magas helyről jött köszönő levelet kapott. A „Népbank” bukása és férjének ismeretes ügye után már visszavonult a nyilvános szerepléstől s Csaba-Erzsébet helyen éldegélt szülőtelepén, amelyet még megmenekítették a családi vagyonból. A mánás- és főpapi világ ritkában találkozott mostanában az ő nevével s legutóbb nagyobb munkálkodását akkor fejtette ki, amidőn dr. Lukács György főispán a tudós-szanatórium javára etnográfiai kiállítást rendezett a régi országházban. Bartóknén az elmezavarodás tünetei egy-két hónappal ezelőtt jelentkeztek. Ha ismerőseivel találkozott az utcán, nagy terveiért beszélgett. Ezelőtt egynehány héttel levelet íratott Wekerle Sándor miniszterelnöknek, hogy azokat a leveleket, amelyeket Damjanich intézett hozzá, tiz krajczár belépődij mellett mutogassák s a befolyt pénzen az Amerikából visszatért munkásokat segélyezzék. Az elmúlt hónapban hangos sikoltozással gyűjtötte össze a szomszédokat, akiknek elte mondta, hogy kályhájából egy szikra kipattant s kitüntetései és erekléi, melyeket a szegény, megzavarodott elméjű urinő 60.000 koronára becsült, most porrá égették.

Borzalmas tüzhatal.

DOMBOVÁR. Balassa József miszlai téglamester a téglafégető kemencében 18 éves János nevű fiával együtt tüzet rakott, hogy az összehalmozott vályogtéglákat kiégessék. Az apa a fiával este 6 óráig tüzelt, majd a fiu átmélt a szomszédba egyik barátjához beszélgetni. Eközben a téglamester lefeledt, a tűz pedig a kemencében elaludt. Midőn a fiu este 10 óra körül megjött a szomszédból, hogy meg ne fájzék, a kialudt kemence szájába feledt. Hajnalban az apa amint felébredt, észrevette, hogy a kemence nem ég. Sietve tüzet élesztett. A sötétben nem vette észre, hogy a fia benn alszik a kemencében. Ezóta ez elütnék vélt Balassa Jánost az apja mindenütt kerestette, sőt a fiu hivatalos körözését is elrendelték. Mikor azonban pár nappal ezelőtt a kiégett téglákat kiszették, a kemencében ráakadtak a szennő égett Balassa János hullájára, akit csak cseréppájáról, órájáról és láncczáról ismertek fel.

Gyilkosság.

ESZTERGOM. A megyebeli Epöl községben meggyilkolta találták özv. Kókai Bálintét és 9 éves fiát. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt előbb kényszerűséggel kínozták, majd megfojtották, míg a fiut fejcsapásokkal ölték meg. Megállapították továbbá, hogy a tettesek kéjgyilkosságot követtek el. A csendőrség erővel nyomoz.

Hol lakik a gróf?

KASSA. Az itteni járásbíróság a hivatalos lapban idezést bocsátott ki gróf Csáky György ellen. A gróf urnak hírtelen kesse lehet, mert nyílt utcán agyba-főbe vert egy embert, azután pedig elfelejtette otthagyni a névjegyet. Az összehozott ember feljelentette a járásbírósnál, amely nem tudta ki nyomozni a gróf ur lakását és a hivatalos lap újján szőlítja meg, hogy jelentse be a lakását.

A hivatás áldozata.

KASSA. Konderla Pál mozdonyvezetőt a pályaudvaron egy vonat elgázolt a balkezét, valamint jobb lábát a kerekek levágták. Konderla haldoklik.

Hatóságai megszárazták.

KECSKEMÉT. A város közgyűlése elhatározta, hogy a nagy husárak csökkentése érdekében hatóságai megszárazták a közgyűlést. A közgyűlés utasította a közgyűlést, hogy a hatóságok husárát megszáraztassák. A határozatnak meghozásában az az indító ok vezetett a közgyűlést, hogy a vágyomárra az utóbbi időben tetemesen csökkent s a husárak ennek ellenére változatlanok maradtak.

Végzetes fegyverpróba.

KESZTHELY. A zudi erdőben dolgozott Jakocs Dávid, mire egyik társa odajött hozzá azzal a panaszal, hogy nem jó a puskája. Egy tizenhatos golyóval akart erre próbát tenni s czéllalvetett egy vastag tölgyfát. A golyó a fáról visszapattant és az arra járó Czundor Istvánt találta, aki szörnyet halt.

Megszokált honvéd.

KÖSZEG. A minap vérbefagyva találták a Kaszárnya-uton Pintér István honvédet. Bevitték a kórházba, ahol magához tért és azt vallotta, hogy a rendőrök szurkálták meg. A rendőrhatalóság szigorú vizsgálatot indított ez ügyben és kiderítette, hogy Pintér nem a rendőrök bántották, hanem Gajder István kocsis, a honvéd egy régi haragosa szurkálta meg, hogy megboszulja azt a sérelmet, amit a honvéd a mult kocsisában ellene elkövetett. Mint hogy Pintér sérülése veszélyes, Gajder Istvánt letartóztatták és feljelentették a királyi ügyészségnél.

Mert kinevezték.

LIPPA. Totorán Márta parasztszszony az erdőben rőzsét szedett, miközben Solymosán András huszonöt éves legény nyakanszurta egy, hogy az asszony szörnyet halt. Solymosán, akit a csendőrség letartóztattott, azt vallotta, hogy azért szurta meg az asszonyt, mert valahányszor találkozott vele, az mindig kinevette. De megölni nem akarta.

A férj panasza.

MISKOLCZ. Gubicza Péter rég megunta a legényéletet s vagy két esztendő előtt közös háztartásba lépett Mayer Mari leánnyal. És boldogan élt két évig a pár, amikor a szerelmes szívű Gubicza úgy találta, hogy elég is volt már ebből a szerelemből, amely elvett a házasság gondatlan vizeibe eledt. Elvette nőül, pap előtt, Somogyi Évát. Am a Mayer Mari nem elégedett meg az ily egyszerű megoldással s azóta folyton meg-megjelenik s zavart csinál a háznál. Ezért Gubicza Péter a rendőrséghez fordult s úgy vélte megszabadulni a folytonosan alkalmatlankodó leánnyal, ha a rendőrség eltolcoltatná Miskolcz területéről.

séghez fordult s úgy vélte megszabadulni a folytonosan alkalmatlankodó leánnyal, ha a rendőrség eltolcoltatná Miskolcz területéről.

Öngyilkos gyógyszerész.

MISKOLCZ. Balogh József, a miskolci Korona-gyógyszertár tulajdonosa, újév napján öngyilkosságot követett el és meghalt. Előző este, mielőtt a gyógyszertár bezárták, személyzetének jókedvűen boldog újévet kívánt, kezét szorított mindenkiel, hazament lakására és leveleket írt. Így többek között családjának is írt Sátoraljanjehylyre. Az utolsó levélre ráírta a keltet: „12 óra 35 perc” és ekkor visszavonult szobájába. Azt hiszik, hogy az öngyilkosságot éjjel után 1 órakor követte el. Nagy adag morfiumot vett be s reggel holtan találták ágyában. Balogh öngyilkossága városszerinte nagy részvételt keltett, mert közkeletű ember volt. A gyógyszerész-tesztület elnökét vesztette az öngyilkosban. Felesége, fia és leánya grószolja.

Egy kikosarazás következménye.

NAGYBECSKEREK. Keresztes községben iddoggálás közben Bakos István gazda fia részére megkérte Szalóky Sándor szomszédjától leányát. Szalóky megtagadta a házassághoz való beleegyezését, niből szövíáltás keletkezett. A koresmában levő mulatózók két párt-ra szakadtak, miközben valóságos esata fejlődött ki köztük, melynél egy embert agyonvertek, néhányat súlyosan, számosat könnyen megsebesítettek.

Horvát igazítás Muraközben.

NAGYKANIZSA. A karácsonyi ünnepek alatt négy horvátországi pap átjött a Dráván és Muraközben nyíltan propagálta Muraköznek Horvátország-hoz való csatolását. A négy pap fáradhatatlan munkásságot fejtett ki. Végláig igazgatója volt s azt mintaszereiben, szépen berendezte. Kiterjedt előkelő család s az egész vármegye őszinte részvétellel, melyen fájlalja a ritka tevékeny, puritán jellemű s köztisztelben állott férfi halálát, mely váratlanul, hírtelen, néhány perc alatt következett be. Nagy részvét mellett temették el. A temetésen Gyürky Pál főesperes, a sírnál dr. Veres Samu főgimnáziumi tanár mondott meg ható beszédet. A 48-as honvédek bajtársukat, s a tanstület tagjai volt kiváló társukat meghatva kísérték ki utolsó útjára.

Véres disznótör.

NAGYKÖRÖS. A város Hangács nevű határában véres disznótör. Vincze Sándor gazdalgény disznóölésor hasbaszurta Németh László nevű 62 éves gazdáját, aki súlyos sérülések következtében nyomban meghalt. A gyilkost a rendőrség letartóztatta.

Valszög elöl a halálba.

NAGYVÁRAD. Kőtegyánban nem régen házasodott meg Csikós András fiatal gazda. Egy héttel házassága után megvakult és mivel végzetes bajján a fővárosi tanács sem tudtak segíteni, kétségbeesésében felakasztotta magát.

A bomba.

ÖRKÉNY. A helységben a minap meglelték egy jól öltözött ember és a vasuti pályaudvaron megszöktött Varga Imre gazdaembert. Mintegy negyed-órát beszélgettek köznapi dolgokról, a mikor az elegáns ur egyszerre csak így szólt:

— Mondja csak, gazd'uram, akar száz koronát keresni?

Varga Imrének távra maradt a szája és öröme egyezett bele: Az idegen erre átadott neki egy dobozt és azt mondta, dobja azt be Palóczy István földbírtokos ablakán, mert bomba van benne. Ettől aztán úgy megijedt a gazda, hogy segítségért kezdett kiabálni. Mire azonban emberek jöttek, az idegen már fel-pattant egy éppen induló vonatra. A csendőrség megindította a nyomozást.

Halálözös.

PÁPA. A város egyik régi, érdemes polgára hunyt el Bodai Zsigmond magángó személyében, aki karácsony napján, rövid pár napi betegség után, 73 éves korában költözött el a minden halandók utján szerettei köréből. A meghodogult jó zenész volt, hangversenyek műsorában, gyakran szerepelt, sőt egy általa szervezett és vezetett zenekarral amerikai körúton is szerzett dicsőséget a magyar névnek. Temetése nagyszámú tisztelőinek őszinte részvételével folyt le. Halálát gyermekei: István, Jenő, Gyula és Marika grószolják.

Egy érdemes ember halála.

RIMASZOMBAT. A minap halt meg 78 éves korában Fábry János kir. tanácsos, az egyesült prot. főgimnázium 44 éven át volt tanára, ki tiz év óta nyugalomba vonult, s ez idő óta az igazgató-választmányának munkás tagjaként működött. Az elhunyt a magyar nemzeti közművelődés és tanügy láng-lelkű apostola, kiváló képzettségű, jeles és érdemes férfi a tanügy terén nevét örökké emlékeztessé tette. Évtizedeken át leánynevelő intézetet tartott fenn. Ifju korában résztvett az 1848-iki

LEGGYORSABB PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.

KÉT NAP ALATT!

kifizettek bármilyen összeget azon ó-hazai címzetnek, amelynek a pontos címze általam az ó-hazai bankomnál egy TITKOS JELSZÓ alatt lett előjegyezve.

Külfölség csak

.. 68 CENT ..

mely hozzáadandó a pénzájgyékemben felsorolt rendes árakhoz. Felkérem tehát honfőúrtaimat, hogy mindazon

Ó-HAZAI CÍMET

vagy címeket, amelyekre rendszerint pénz szoktak hazaküldeni, nálam egy levelezőlapon bejelenteni sziveskedjenek, hogy én azokat az ó-hazai bankomnál idejében előjegyezhessem.—Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgálok.

Honfőúrtaim üdvözlettel

LÁNG JÓZSEF

a „NEMZETKÖZI UTÁZÁSI IRODA ÉS PÉNZVÁLTÓ TÁRSASÁG” igazgatója.

1496 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

NE VÁNDOROLJ MAGYAR! HASS! ALKOS! GYARAPIS! Gondolkozzatok csak kissé komolyan, soha sem fektetitek jobb helyre nehezen megtakarított pénzeiteket, mint RIDLEY VÁROSÁBA.

E városnak több, mint háromezer lakosa van. Lakosai Amerikának legzárda-gabb emberei, 25-30.000 dolláros palotákkal és a telep-kövezett aszfalt járdával, kitűnő vízvezeték, gáz- és villanyvilágításokkal már is el van látva.

Innen nyolcz perc gyaloglás után Eddystownba érünk, ahol a hatalmas Baldwin-féle gyárnak egy része üzemben van és tiz év multán egészen ott lesz.

Ahol a Baldwin 150 millió dollárral van érdekelve, oda nyugodtan befektetheti a szegény ember vagyontöredékét.

Ez nem vállalat, nem részvény, nem kockázat, hanem a legreálisabb és a legbiztosabb befektetés.

Válasszon hát ki néhányat közülök. A legtöbb teket előnyös részletetésre kaphatja meg, s ön csak kis pénzt fektet bele, mégis az egész telet ára nagyobodik.

En összeköttetésben állok a legjobb bankokkal és az összes sörgyárakkal, gyorsan képes vagyok teket órák alatt pénz szerzeni akár háztartásra, akár üzletberendezésre.

Jegyezze meg, én nem adok el a mappáról, én önnel megmondom a város és annak fekvését és én fizetem az utköltéséget. Ha megretszik, vásároljon, ha nem retszik, hagyja ott, azért mi jó emberek maradtunk.

Maradok honfűi üdvözlettel Spielman H. Jakab ÁLLAMI KÖZJEGYZŐ és magyar tekekötvető 944 NORTH 8-IK UTCA PHILADELPHIA, PA.

SZÉPÍTŐKURÁK

HÁZI HASZNÁLATRA.

BŐRSZÉPÍTŐ KURA a normális, ép, tiszta arczbőr szépségének ápolására és megőrzésére: száraz, somóros, durva, hámló, feszülő, viszkető, hervadó bőrré: ránczok és libabőr ellen.

BŐRGYÓGÍTÓ KURA fénys, zsíros, pórusos, atkás (mitteseres), pattanásos (vimmerlis), eres-, vörös arc, vörös orr, vörös kéz, fagyási foltok és izzadás ellen.

BŐRTISZTÍTÓ KURA elsárgult, leharvult, napsütött arcok fehértésére; szepő és májfolt ellen. 1435

HÁMLASZTÓ KURA lencefoltok, tág pórusok, pattanás-nyomok, rózsapattanás (rosacea), bőrkeményedés, borítvány, szőke és sebhely ellen. 1435 Minden egyes készlet 3 DOLLAR. Készíti és elárulítja személyesen, vagy posta útján

PARTOS PATIKÁJÁBAN 160-24k Avenue 10-ik utca sarkán NEW YORK.

NEMZETI KÁVÉHAZ

282 East, Houston str., New York.

Tulajdonos: LEVKOVITS S.

— Magyar konyha. —

A BORTERMELÉK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK BORAI ÉS PÁLINKÁI.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

MOLNÁR KÁROLY

Cleveland, O. 2747 E. 79. st. alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfőúrtaim pártfogásába. Pompásan pompásabb italok, tizes magyar borok, kitűnő szivarok, biliárd, kuglizó, stb. Állanak a közönség rendelkezésére.

A Damjanich-szobor.

SZOLNOK. Mégis a vásártérre kerül a szolnoki hős szobra. A szobor-bizottság megkeresésére a városi közgyűlés a vásártérből engedett át négy hold földet. Azt az indítványt, hogy a hős Damjanich szobra a szolnoki vár terére kerüljön, leszavazták. Hogy Damjanich hogy fogja magát érezni a szolnoki vásártéren, ez a jövő kérdése.

Kövesmári verekedés.

SZOMBATHELY. Kovács István 27 éves körmeneti nap számos néhány kocsis barátjával átrándult a szomszédos Berki faluba s ott Fászl Pál vendéglőjében nagy dáriót esapott. Mulatás közben öszezsolóalkozott Tóth János berkli falusi legényekkel s egy felliteres boros üveget vágott feléje, az üveg azonban Tóth János helyett édesatyjának, az öreg Tóth Istvánnak a fejét találta. Az üveg darabokra tört Tóth Istvánnak a fején s egy kis szilánk oly szerencsétlenül esett a bal szemébe, hogy ezen a szemén látóképességét örökre elvesztette. Kovács István felett most itélkezett a szombathelyi törvényszék és súlyos testi sértés miatt négyhónapi fegyházbüntetésre ítélte.

A koporsó mellett.

SZOMBATHELY. Rosmann József vasuti kertész temetésén, kit mostoha-leánya agyonszurta, a közönség meg akarta lineselni a feleségét, kit azzal vádoltak, hogy része van a gyilkosságban. Az asszonynak sikerült elmenekülni s a csendőrség oltalmát kérni a négyszáz fűre felszaporodott felzúgott tömeg ellen. A meggyilkolt koporsóját tíz árva állta körül.

Gyilkolt a nővéréről?

ZENTA. Karjad pusztaán tegnap Ösz-Szabó Sándor gazdálkóló ember összeveszett a feleségével és ezivakodás közben bicskával támadt rá. Amikor ezt meglátta az asszonynak tizenhat-estendős öcséje, aki az udvaron mákot tört, a máktróval olyat sújtott a magáról megfélelkezett férfi fejére, hogy nyomban meghalt.

BOMBÁK BUDAPESTEN.

Anarkisták Magyarországon fővárosában.

Annak idején megirtuk, hogy Genf-ből négy anarkista indult el Magyarországra véres terveknek a végrehajtására.

Amint most hazulról jelentik, a négy anarkista úgy látszik, tényleg itt érkeztek Budapestre. A rendőrség ugyan annak idején ezifalota a merénylet részleteit, de most, egy hónappal később kiderül, hogy eddig ki nem próbált széles nyomozás indult a Genf-ből utnak indult négy anarkista kézrekerítésére. Kettőt közülük, egy orosz fényképészt és egy orosz masamólléányt le is tartóztattak a rendőrség. Napokon keresztül megfigyelték őket és a lehető leggyanúsabb helyeken fordultak meg. Alálandóan a budapesti anarkisták közé jártak és velük értekeztek. Minap azután a férfit és a nőt is őrizetbe vették a detektívek s kiderült, hogy az orosz ismert anarkista, és hamis utlevéllel járja végig egész Európát.

Békés polgárok, akik azt képzélik, hogy tőviről-hegyire ismerik Budapestet, nem is sejtik, hogy nekünk anarkistáink is vannak. Sőt, a rendőrségen van egy anarkista osztály is, melynek élén Garlathy kapitány ur működik. A budapesti anarkisták — ideális anarkisták. Bögötén, gróf Bathány Ervin birtokáról indult a mozgalom, itt szerkesztették a „Társadalmi Forradalom” című njszót, melynek szerkesztőségét áthelyezték a Dohány-utca és Nagydiófa-utca sarkán levő kávéházba. Ott találkoztak és találkoznak a budapesti és a magyar anarkisták. Neveléses volna azt képzelné, hogy ezek az urak forzonhorz, züllött alakok, ahogy a mesekönyvekben áll. Sőt ellenkezőleg, esendés, nyugodt emberek a budapesti anarkisták, jórészt művelt diákok, egyetemi hallgatók. Ezek nem bombát vetettek, sőt ellenkezőleg, „Giordano Bruno-asztaltársaság” név alatt gyűléseket és tanulságos felolvasásokat rendeznek és ideális anarkistáknak hívják magukat.

A rendőrségnek valahogyan tudomására jutott, hogy egy hét óta idegen anarkisták tartózkodnak Budapestben. Egy férfi, Steviezki Áron és egy orosz leány, Uszarovits Eta. Detektívekkel megfigyeltették a két oroszt, a kik állandóan anarkisták társaságában voltak, nappal is, éjszakánként pedig hol egyiknél, hol másikkal tartózkod-

tak. Kiderült az is, hogy a férfinak hamis utlevele van. A rendőrség, mikor erről tudomást szerzett, a gyanus párt előállította a rendőrségre.

Érdekes pár az orosz és a barátjáné. A férfi alacsony, fekete, zömök, rossz külsejű ember. A nő magasabb, idősebb, de szebb és kedvesebb, mint az orosz. Steviezki Áron elmondta, hogy fényképész és elveire nézve ideális anarkista. Nikolajevben született, ott tagja is volt egy anarkista egyesületnek, de elhagyta Oroszországot, Kopenhágába utazott, majd Németországba, itt megismerkedett Glaszmann Chájim nevű elvtársával, aki hajlandónak mutatkozott nevére utlevelet hamisítani. Steviezki elfogadta az utlevelet, ezzel tovább utazott Svájcba, Zürichbe, ott ismerkedett meg Uszarovits Etával, aki egyszerű orosz masamólléányból küzdötte fel magát ideális anarkistává. Zürichben végleg elfogyott a pénzük s a szerencsétlen házaspár Budapestre jött pénzt szerezni. Itt rögtön az elvtársait keresték fel, akikől pénzt kértek, de nem kapták. A szerencsétlen pár az éjszakát a rendőrségen töltötte. Másnap reggel Garlathy kapitány vette elő őket, újra kihallgatták, faggatta minden részlet felől. Délután valószínűleg már a tolonczházban lesznek, ahonnan hazatolonczolják Áront és Etát.

ELUTASITOTT KÖLTŐ.

Dóra bácsi és az osztrák császár.

Budapestről írják: A költők gyámoltalan emberek és ezenkívül türelmetlenek is, akiknek semmi fogékonyáguk nincsen a hivatalos eljárások bonyodalmasságáról s hosszadalmassága iránt. Minden költő ilyen, Petőfi is ilyen volt s a legnagyobb költő egy kései és számozott kollégája, Honfi Dóra Stefi bátyánk se különb. A haza legujabb vándor lantosát annyira fellekesítette, hogy a király felgyógyult betegségéből, hogy azonnal örömhímnuszirt az esetről. A költeményt rágépettette a papírlapra, köréje gyönyörű rajtot készített a magyar nemzet színeiből és az egészet üveges rámba téve, elküldte a császárnak.

A csomag, szegény, megérkezett Bécsbe, a kabinetirodába és ott a szertartásos, spanyol-etikettes urak között nagy riadalmat okozott. Senki be nem jelentette, senki nem protegálta, csak így egyszerűen, paraszatosan betoppant. A hivatalos urak sokáig töprengtek rajta, hogy mit tegyenek a küldeményvel, végre aztán kellő diplomáciai formák között tudtára adta a felségnek a fontos külpolitikai tény, hogy Honfi Dóra István, aki a Hazám-kávéház előtt szolgálja a magyar hazát, üdvözlését küldi. A király igen meg volt hatva, majdnem könyvezett és így szólt:

— Szép az öreg Dórától, hogy még emlékszik rám.

Több azonban nem történt; mindenki sajnálta a dolgot, de a császár nem adhatta vissza a kedves figyelmet, pénzzel sem honorálhatta, mert a vers a formák betartását mellőzve jutott Bécsbe. Hosszas hányattatás, jegyzékváltások és egyebek után karácsony előtt Dóra verse visszaérkezett a fővároszhoz. Itt a kellő hivatalos eljárás után Dórának visszaküldték ma a következő levél kíséretében:

Budapest székesfőváros főpolgármestere. 1907. 1464 főpm. szám.

T. Dóra István, vándorköltő urnak Budapest. VIII., Kistemplom-utca 13. sz., 9. ajtó.

Hódoló költeménye egy példányának legfelsőbb elfogadása iránt benyújtott felségfolyamodványára a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Öngyméltóságának f. évi november hó 18-án 4261. sz. alatt kelt leirata alapján értesítem, hogy mit után műve az előirt hivatalos ut melközésével nyújtott be, kérelme — bár a költeményének benyújtása által kifejezésre hozott lojalis érzelme elismeréssel találkozt, — teljesíthető nem volt.

A szóban levő művet idemellékelve visszaküldöm.

Budapest, 1907. december 23. Fülepp Kálmán, főpolgármester.

A keret üveglapja azonban összetört. És ez nagyon fáj Dóra Istvánnak, aki ebben a tényben cselzatosságot vél felismerni Bécs részéről.

1608 és 1908.

„Pesti Hirlap” egy vezércikke. A „Pesti Hirlap” ujvi számából vesszük át ezt a cikket: Az új esztendővel 300-ik fordulójába lép a magyar nemzet az 1608-iki dátumnak. A visszamenekzés csendes hangulatáná több az, amit a II. Mátyás trónralépésének s a bécsi békét beczikkelyező országgyűlésnek ez az esztendeje felidéző. Ez az esztendő szinte kapóra jön ahhoz, hogy a most következőnek melléje állíttassék.

A melléállítás igen sokban nem a jelen javára billenti a mérleget. Merjünk számot vetni azzal, hogy az akkori magyar alkotmány a maifal egészben erősebb volt.

Az akkori magyar alkotmány nem csupán óhajként, kérésként, kívánságként iktatta törvénybe a király Magyarországon való tartózkodását, de gondoskodni tudott arról is, hogy a távollevő királynak állandó helyettese éljen itthon a nádorban.

Az akkori magyar alkotmány nem állt meg ott, hogy megállapította: a király országgyűlést egybehívni köteles; de szankciójáról is tudott gondoskodni, legalább a nádorválasztó országgyűlés egybe nem hívása esetére. Ha a király vonakodott: „az országbírónak, vagy ennek nem létében a tárnokmesternek, tisztségének és hivatalainak teljes elvégzése mellett, hatalom adatott nádorválasztásra országgyűlést hirdetni és egybehívni.” [1608. 3. t.-cikk.]

Egy fejlődő, történelmi alkotmányban a régi intézményekből nőnek ki az újak.

A nádori méltóság, mint a miniszteri felelősséggel nehezen összeegyeztethető s a király személyes kormányzása mellett amugy sem valami nagy alkotmányos garanciát jelentő intézmény, — felfüggesztett; de a miniszter még nem nádor, akit országgyűlés választ; de egy távollevő királyt a miniszter meg nem pótol; s továbbá van-e biztosíték a mai alkotmányban arra, hogy az országgyűlés működhesseik meg a király akarata — törvénytelen akarata — ellenére is?

Igy fejlődött volna a magyar alkotmány 300 esztendő óta?

A hatályukat veszített, de másokkal, újakkal, erősebbekkel nem pótol 1608. évi törvényeink mellett van ennek az esztendőnek legalább egy hatályát még nem veszített, ma is érvényben levő törvénye. Csak hogy annál meg az a baj, hogy ezidőt is végrehajthatlan.

„Gondoskodik ö kir. felsége, nehogy idegen nemzetek és más nemzetek emberei magukat a magyar kormányzásba beavassák”; — idegen nemzetek és más nemzetek: disztinkció az osztrák tartományokra való tekintettel — „és hogy magyar ügyekben ne másoknak, mint magyaroknak tanácsával, minden valláskülönbség nélkül, éljen.” [1608. 10. t.-cikk.] Ez a törvény tehát ma is él még és ma sincesen végrehajthatva.

Az első Habsburg, aki expressis verbis elismerte, hogy „unanimi consensu electum fuise”, II. Mátyás volt, az 1608-ban trónralépő. Választás alapján jutottak a Habsburgok trónra akkor, Isten kegyelméből való uralkodók ma sincesen Magyarországon — s ezt a 300 éves fordulón konstataálni nem annyira nekünk, mint inkább a most uralkodó és a leendő magyar királynak kellene.

De még több is van. A bécsi békét beczikkelyező országgyűlésre a vallásszabadság, a szabadelvűség minden igaz híve büszkén tekinthet még ma is. 300 év alatt ez az egyetlen irány, melyben mindig egyenest fel-fel haladhattunk. Zökkenő nélkül tovább ezen az uton: szép feladata lehet különösen a mai kormányznak, már csak azért is, hogy a titkos klerikális hajlandóságairól táplált vádat végképpen megdönthesse. Az 1908-ik esztendő még az övé.

Az 1908-ik esztendő politikai programjában a parlamenti reform megoldása kétségtelenül a legszebb és legnehezebb feladat. S nem hisszük még mindig, hogy ebből a feladatból a főrendiházat érdeklő részlet kimaradjon.

1608-ban, 300 esztendeje, hogy az egyseges magyar országgyűlés kettévált: alsó és felső-táblára. Ez időtől beszélhetünk rendi képviselétről Magyarországon. Addig egyházi és világi főurak együtt ültek, tanácskoztak, határoztak a köznemesekkel s a szabad királyi városok képviselőivel. Addig az összes nemesek gyűlékezete volt az országgyűlés. 1608-tól kezdődőleg szűnt meg a köznemesi rend személyes megjelenési joga, jött országgyűlésbe a nemesség többé nem fejenként, de képviselet útján. S 1608. óta tesznek a személyes megjelenési jogukban továbbra is meg-

hagyott főurak s főpapok külön testület: felső-táblát.

A rendi országgyűlés helyén ma a népképviselati országgyűlés állna. De csak félig; az alsó-táblán; s ott is csak nagyjából. Ott teljessé tenni a népképviselati eszmét a következő esztendő feladata. S a rendi alapon álló felső-tábla alig haladt 300 esztendő alatt. Ideje, hogy a 300-ik évfordulóra a képviselati eszmének ö is jobban kitarja a kapuit.

EGYHÁZI ÉRTESETÉS.

Értesítem a perth amboyi és környékbeli római katolikus magyarságot, hogy a rossz idő miatt januárius 12-én elmaradt hitközségi nagygyűlést VASÁRNAP, F. HÓ 19-ÉN, közvetlenül a nagymise után fogjuk megtartani.

Perényi László, perth amboyi magyar plébános.

SOK ARANY ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. Különlegességek: 43-as Likör hazafias ital, Gógygyocsnac, Baraczkocsnac, Baraczkocsnac, Port-Artur Keserű Gyomorerosító Likör, Alföldi Teatur, Alföldi Fehérkeresztes Sósorszesz. A „RADIAL ELIXIR”-T kizárólag az ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN gyártja. Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszakkalkotó kecskeméti „Radial Elixir” gyomorerosító itkőrhöz, mely csakis a legjobb gyógyfűvek páratából, meleg uton készül. Miután a legtöbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavaknak kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani, ezt teszi a „Radial Elixir” és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1-1 pohárkával isszik, hogy soha, sem gyomorgörcsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomornyomást nem fog érezni. A „Radial Elixir” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserűk egyike, mert nemcsak gyógyhatású, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorsító és gyomorbaft gyógyító különlegesség páratlanul áll és ilyen összetételű itvekből más gyár nem állít elő. A „Radial Elixir” üvegfomájára is egyike a legsikerültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten „Radial Elixir” van beégetve és eredeti kupakkal, valamint következő nyakszalaggal van lezárva: „Radial Elixir”, gyógyfűvek és növények gözlepárlása útján készült. Egészségi szempontból különösen ajánlható. Kérem szives próbarendelését és vagyok Hazaflas tisztelettel VIDDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK.

KARÁCSONYI AJÁNDEK AMERIKÁBÓL. Ha Magyarországon hagyott szeretett karácsonyi ajándékkal akarja meglepni, rendeljen nálunk egy ilyen képbem mutatott, aranyalvan vastagon futtatott, 15 ékköves órat, melyet mi Magyarországon bármely részbe elküldünk. Ára SZÁLLITÁSSAL EGYÜTT 5 DOLLÁR, mely összeg a megrendelésekor beküldendő. Amerikai lakosok számára \$4.85. Rendelésekor csak EGY DOLLÁRT küldjön, a többit az átvételnél. LEVELÉT IGY CZIMEZZE: The American Novelty Co., 95 Liberty St., New York City.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE. PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK. 15 WILLIAM STREET = NEW YORK.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET. 280 BOWERY, NEW YORK City. Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb énekli gépeknek. A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVALTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL. — Egy gép ára 3 dollár 50 centtől feléül. — Magyar dalok darabja 35 cent. — MEGBIZHATÓ MAGYAR ÜZLET. — Magyar levelekre magyarul világosnak. ENT-PRIZE LIGHT CO., 280 BOWERY, NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK. 182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand st. sarkán, NEW YORK. TÖKE és FELESLEG \$1,850,000. R. W. Jones, Jr. elnök, Nelson G. Ayres, első alenök, Ludvig Nissen, Erskine Hewitt, Charles J. Day alelnökök, R. B. Estabrook, helyettes pénztáros, Geo. W. Adams, pénztáros, Leopold Friedrich, a külföldi osztály vezetője. SZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELEVELEKET FOLYÓSITUNK IMPORTÁLO KERESKEDŐKNEK ÜZLETIHITELT BIZTOSITUNK — VESZÜNK ÉS ELADUNK — MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT

Egri Csillagok.

— REGÉNY ÖT RÉSZBEN. —

Írta: Gárdonyi Géza.

[Negyvenkettedik folytatás.]

Dél felé a többi helyeken is megszünt lassankint a harc. Ezrével fekszik a holt és sebesült török a falak alatt, s a levegő reszket a sebesültek szüntelen hangzó ej vá! és medd! kiáltásaitól. Mint a birkahegés.

A jászauoknak nincs semmi hatalmuk többé, hogy ezen a napon rábírájk a katonaságot az ostrom folytatására. De a vár piacza is tele van sebesültekkel.

A borbélyok ott forgolódnak valamennyien vizes tállal, gyolccsal, tóppéssal, timsóval és arnikával a sebesültek körül.

Akinék keze, vagy lába van ellőve, azt kapják először munkába. Bekötik úgy, ahogy tudják. A többinek ezalatt meg kell elégednie azzal, hogy az asszonyok mossák a sebüket. Nagyobb rész némán állja a szenvedést s várja, míg sorra kerül, de némelyek keservesen nyögnek.

— Istenem, Istenem! — sirja egy fiatal katona, Arany Mihály nevű egri puskás, — a félszemem örökre odavan! S véres arezára szorítja a kendőjét.

Pető ott ül egy paraszt-szűrrel letakart szalmazéken a többi között. A lábikráján akkora a seb, hogy tőcsába gyűlik a szék alatt a vére.

— Ne óbégass, Miska! — kiált a katonára. — Inkább félszemmel élj az egri várbán, mintsem hogy két szemmel akaszson fel a török!

S a fogát összeszorítva állja, hogy a borbély arnikával mossa az iszonyu sebet a lábán.

A holtak ott vannak kiterítve a templom ajtajában.

Dobó leszáll a lováról és leveszi a sisakját, úgy megy végig könyves szemmel közöttük.

Az egri bíró is ott fekszik. Ősz haja be van pirosodva vérell. Portól lepett sárga eszínáján is látszik egy lövés vérfoltja. A két fia ott is mellette.

A katonák egy része ott áll füstösen, rongyosan, izzadtan, véresen a piacon. A két zászlótartó kétfelől. Dobó oda szól Balázs apródnak:

— Hozd ide a város lobogóját! S a kékvörös zászlóját leszakítja a nyélről, s ráteríti az egri bírora szemfedőnek.

Ötödik rész.

HOLDFOGYATKOZÁS.

I.

Szarvaskó kapitánya ott állt egész nap a vár toronyban, és hallgatta, hogyan dörög az ágyú Eger felől.

Szarvaskón szépen sütött az őszi nap. Az erdő alig egypár napja indult sárgulni, s hogy eddig mindennap esett az eső, s minden éjjel tiszta volt az ég, a fák alja és a patak mente kizöldült. Mintha nem is esz volna, hanem tavasz.

Szarvaskó annyira van Egertől, mint Isaszeg Gödöllőtől, vagy Siófoktól Füred a vízen át. Csak hogy hegyek között áll; hegy hegyen Felnémetől Gömörig, csak egy keskeny, kanyargó út viszen odaig.

Mikor reggelente az ágyuk megdőnltek, a felhő megsokasodott, megszűnt a fény, s egy óra nem telt bele, hullt az eső. Néha szennyes eső is hullott. Az egri ágyúk füstje volt. Odáig elvitte a szél a felhőbe belekeredett füstöt, s mintha a mennyből kéményseprők mosdóvizét öntenék alá, úgy bemoeskolta ez az eső a szarvaskói falakat, az udvart, a sziklákat, és a várkapitány ur ösrőrszeit.

Szarvaskó olyanféle kis vár, mint Drégely volt. Magas vaskő-sziklán épült, s mintha a feltornyosult sziklák tejejét faragták volna ki várnak, olybá tűnt fel annak, aki először látta. De hát kiesiny volt. Mindössze három ház fért el rajta, s udvara csak annyi, hogy egy kocsit megfordulhatott benne. Hát inkább vadászkastély volt, mint vár. Menedékné csak abban az időben lehetett használni, mikor még az ágyút nem ismerték. Most már legfeljebb arra jó, hogy pihenője legyen az Egerbe vonuló csapatoknak, s hogy postáilomás legyen, mikor Egert ellenség szállja meg.

Ha Eger elesik, Szalkay Balázs uram lóra ülhet a maga negyvenkilenc katonájával és mehet az északi megyékbe a rokonaihoz, — ha csak úgy nem akar tenni, mint a haragos Szondy,

vagy mint Nyáry Lőrincz, a szolnoki kapitány, aki ennek a hónapnak a negyedikén, egymaga állott ki a százezernyi török ellen a vár kapujába. A jó Isten tudja, mit gondolt magában!

Hát ott állt a jó Szalkay Balázs a toronyban. Sarkig erő, vargányaszínű galléros öszi mente volt rajta, s róka-prémes kucsma a fején. Aggodalommal megsietette nedves kék szemét arra a magas hegyre, amely az Eger felé való látást elfőlte előle. Egert nem láthatta, hát nézte a hegyet. Ha másfelé nézett volna, akkor is hegyet látott volna, mer a hegyek olyan közel vannak, hogy egy jó puskával akármelyik hegyoldalban legelő özre ráláthatna.

A vár alatt egynéhány házaeska, s az Eger patak. A patak mentén köves kocsint.

Hát állt Szalkay uram a toronyban és nézte a semmit.

Kriptai csendesség környékezte. S Balázs uram majdnem hanyatt esett, mikor egyszerre a háta mögött álló őr belerikolt a kürtjébe.

— Jönnek, — mondja az őr mentegetőzve, mikor látja, hogy az ura megretent a váratlan kürtszótól, s a kezét pofora emeli.

— Bivaly! — szól rá Balázs ur, — mit kürtölsz a fülemben, ha itt vagyok! Tulok!

Lepillant a sziklákon felkanyarodó ösvényre, hát két lovas lát maga alatt. Urfélék. A kisebbik talán apród. Meszsziről jöhetnek, mert mögöttük a nyereg motyóval van megrakva. A vállukon kurta puská. Mind a kettőn kenyelgélj erős mente.

— Ezek nem Egerből jönnek, — tűnődik fenhagon Szalkay.

— Talán Vas Miklós, — véli a toronyőr.

Kap az ura szaván, hogy az előbbi ostobaságot feleltesse. Azonban rossz napja van: Balázs urat megint ellobbantja a bosszúság.

— Már hogy jönne Vas Miklós, te toki! te bivalybonyu! Azt hiszed, hogy annyira van Bécs, mint Apátfalva! Apád csutorája, te öszvér!

Mióta Egert vitta a török, mindig ingerült volt ez a jó ember, most meg, hogy a kürtszótól való megrettenését szőgyelte a szolgája előtt, s leindult a csigalépcsőn, hogy megnézzze, mitféle madár jött? Mert két nap óta mindig csak mentek innen. Jönni nem jött senki.

A vár udvarán egy fiatal, merész tekintetű s halványarcú legény állott. Se bajusza, se szakálla. A két lovat mögötte az apróféle fiu fogta. A legény, ahogy meglátta a gazdát, eléje ment, és a süvegét a kezében tartva meghajolt:

— Bornemissza Gergely főhadnagyak az őcsese vagyok. A nevem János. Ez a fiu meg Réz Miklós diák. A várbán van az ő bátyja is.

Szalkay kezét nyújtott Bornemissza Jánosnak. A másiknak nem. Gyakorlott szemé megismerte, hogy csak ez az ur.

— Isten hozott, — mondotta. — A bátyádat nem ismerem, de ha találkozok vele, megcsókolom. Kedves vendégem vagy.

Azzal szíves kémozdulattal intett az ajtó felé.

— Köszönöm, — felelte az ifju, — nem vendéglő jöttem, csak egypár kérdésre: azt szeretném tudni, mi a hír Egerből?

Szalkay vállat vont és Eger felé intett:

— Hallhatod!

— Hallom, hogy ágyuznak.

— Már tizenkilencedik napja.

— Erős a vár?

Szalkay megint vállat vont:

— Erős a török is.

— Van elég katona?

— Ezer kilencszázharminczöten voltak tizedikén. Azóta folyton lövik őket.

— A király nem küldött segítséget?

— Eddig nem.

— A püspök?

— Az se.

— De várnak?

— Várni várnak. De ne beszéljünk olyan sokat, öcsém. Jer és pihenő ki a fáradságodat. A lovakról látom, hogy kora hajnalban indultál.

Látszott Balázs uron, hogy az ilyen szapora kérdések így a vár udvarán állva nem kedvesek neki. Ő maga is rég az asztalhoz kívánkozott már, és csak az ostrom morálisa tartotta odakünn. Az idő már délfelé jár, és még nem reggelizett.

— Uram, — mondotta a jövevény az

ajtóban, — az a fiu, aki velem jött, teologus diák.

— Diák? Hát akkor... Hé diák! kiáltott vissza. Gyere hát öcsém, tarts velünk!

Szobát adott a vendégeinek, s illatos mosdóvizet. [Varsányi hozott neki a török táborból holmi rózsaszalagot, azzal akart dicsekedni.]

Mikor a vendégei bekerültek az ebédlőbe, már fel volt terítve, sőt a sült nyúl is ott párolgott az asztalon.

— Mi most nyullal élünk, — mondotta Balázs ur mentegetőzve. — Az egri nyulak mind felhúzódtak erre felé a lárma elől, hát mindennap nyulat öszünk.

Bornemissza most, hogy mente nélkül volt, testhezállt meggyászín kamukában jelent meg az ebédlőben. A diákon csak egyszerű kenderszövetű ruha volt. Mind a kettőjük derekán egyforma szíjöv, s az övön hajlott magyar kard.

Az asztalon nem volt más evőszer, csak kanál. Abban az időben mindenki a maga kezével evett. A villát csak künn a konyhában használták.

A két vendég is a derekához nyult. Ott függött mind a kettőnél a zsebkés. Az idősebbiké gyöngyház nyelű, aranyos, a diáké csak afféle fehérvári fanyelű bicska.

— Oh, én szeretem a nyulat, — felelte Bornemissza János, — és ez remekül van megkésztve. Nálunk más módon csinálják. Vajjon az én bátyámról tud valamit, kapitány ur?

— Más módon? — kérdezte Szalkay. A nyul iránt jobban érdeklődött.

— Sokféle módja van, — felelte Bornemissza János. Nálunk borban mosásuk meg a nyulat, aztán egy kis vízzel teszik fel a tűzre. Kenyérseletet is raknak belé s a levét megszűrik. Most körbekezik a megszárt lébe a szegfű, a bors, a sáfrány, meg a gyömbér. De vajjon megtudjuk-e még ma, hogy a várbán mi történt? Vajjon az én szegény bátyám nem halt-e meg?

S a szemé könybe lábott.

— Hát ezeket nem teszik hozzá? — kérdezte tovább Szalkay, anélkül, hogy fellpillantana.

— Dehogynem, de ezt csak a végén, mikor másodsor kerül a nyul a lébe. Nekünk még ma Egerbe kell jönnünk.

Szalkay végig leszopta a nyulcsomb csontját, aztán kezeztintott a vendégeivel.

Azok nem ittak bort.

— Hm, — mondotta Szalkay. Megtörtülte a bajuszát az asztalkendőbe és ismét azt mondta:

— Hm.

Egy darabig hallgatott; egyszer aztán felkényőkölt az asztalra, és megszólalt:

— Az egri várba?

— Oda, oda, — felelte szintelen arccal Bornemissza János. — Még ma este.

— Azt szeretném tudni, hogyan: úgy-e, mint a madár, vagy úgy, mint a kisértelek: kulcslyukon?

— Mint a vakondok, édes bátyám.

— Vakondok.

— A várnak földalatti utjai vannak.

— Földalatti utjai?

— A fejét rázza.

Bornemissza János a kebelébe nyult, és kivett egy pergamentlapot. Letette Szalkay elé.

— Ihol van: ezek a vörös vonalak.

— Tudom, — felelte Szalkay a rajzra pillantva. — Ezek ugyan itten vannak, de ottan nincsenek ám ott. Ezeket még Perényi idejében belétek.

Most már a vendéglen volt a csodálkozás sora.

— Belétek?

— De be ám. Mikor Perényi ketté szakította a Szent István király templomát, ráakadtak az alagutakra, s mindegyikbe beágyuztak. Valamennyi leszakadt. Nem magyar csinálta azokat az utakat. A magyar ember nem gondolt szökésre, mikor várat épít.

— Bizonyos ez? — kérdezte a vendég.

— Olyan bizonyos, mint az, hogy itt ülünk.

— Dehát kétségtelenül bizonyos? Honnan tudja kegyelmed, hogy olyan nagyon bizonyos?

Szalkay vállat vont.

— A Dobó követői hozzáim járnak. A török táboron keresztül jönnek-mennek. A minap le is szurtak egyet közülök. Ha volna csak egy út is, gondolod, hogy nem azon jönnének?

— És mikor jön a követ, vagy mikor megy?

— Hát most is van künn kettő! Vas Miklós az egyik, Szabó Imre a másik. Bécsbe küldötte őket Dobó a királyhoz.

— És mikor jön vissza? Mikor mennek be a várba?

— Vas Miklós talán egy hét mulva,

Szabó talán két hét mulva. Minden héten megy innen a követ.

A kérdező szemét elborította a köny. Sápadtan és könyves szemmel nézett maga elé.

Szalkay felhörpintette a poharát. Megint hümmeltett egyet, aztán hátrahanyatlott a karosszékben, és a szemé szögletéből nézve szót csendesen:

— Hallod-e te, Bornemissza János! Ugy nem vagy te János, mint ahogy én nem vagyok Miklós. És ugy nem vagy te az őcsese Bornemisszának, mint a hogy én nem vagyok a püspöknek. Asszony vagy te, hugom, akármilyen dolmány van is rajtad; az én szememet meg nem esalod!

— Bocsásom meg, Szalkay uram, — felelte a jövevény felállva. — Nem azért titkoltam kegyelmed előtt, mintha meg akarnám tévesztetni, hanem hogy engem ne tartóztatsson az utamban. Én Bornemissza Gergelynek a felesége vagyok.

[Folytatása következik.]

A G Y A N U.

Írta: Pásztor József.

Az este tudta meg, hogy a jegyeseit sikasztással vádolják. — Egész éjjel nem aludt, s most fáradtan csukta le a szemét. Már nem könyezett, a kréta-fehér, merev arcán kirajzolódott a kínos éjszaka gyötördésének hullámvonalai. Valami nyomasztó közönybe süllyedt bele. Tudta, hogy nappal van, mert hisz a napfény előtötte a szobáját, de úgy érezte, mintha hosszú ideje vergődött volna a rettenetes pillanatok mocsarában.

Amikor az este meghallotta a borzasztó hírt, először hideg futott át a tagjain, de aztán hirtelen úgy érezte, hogy üres fecesgés az egész s leste az ajtó nyílását, kínos éberséggel hallgatta, hogy a lépcsőn meghallja a jegyese lépteit, hogy jönni fog, hogy a karjába zárja, s letörli a könnyeit, felszabadítja vergődött lelkét s gyönyörű igazsággal, hatalmas erővel veri szét az aljas vádat. Nem tudta elhinni, hogy bűnös legyen.

Már déli féljárt s most se csinált egyebet, mint hogy az ajtót nézte. Jönnie kell! Jönnie! Még mindig ez kint a sötét már még gépiesen ismételtette, a mikor egyszerre lépteket hallott az ajtó előtt. A szíve megdobbant, felugrott, a vér hirtelen előtötte az arcát, a kezét önkéntelenül is a szívére szorította.

— Igen! Ó az! Ó az! — kiáltott egy éles hang a lelkében. — Most jön, most beszélni fog, szelid sugarak ömlenek újra a lelkébe.

KRAJNYÁK JÁNOS
Cleveland, O., 2755 East 79th street
alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogásában.
Kínáló whiskey, törököl, nemkülömben mindig friss hordó és üveg sör, tüzess magyar borok, finom zamatu szivarok, biliárd, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

CAFÉ BRESLAU
MAGYAR KÁVÉHAZ
188-190 második Avenue, New York
a 12-ik utca sarkán.
— Kínáló MAGYAR konyha. —
Tulajdonosok: Rabbach és Schembeck.

KÉPVISELŐINK.
A „Bevándorló“ a következő urak képviselői a következő helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat feleljenek és nevükben nyugtáztatnak:
BENCZE JÁNOS ur... Passaic, N. J.
BÖGÖZY GYULA ur... Perth Amboy, N. J.
MAKRAY JENŐ ur... South River, N. J.
JUHASZ ISTVÁN ur... Poughkeepsie, N. Y.
TORHÁN JÁNOS ur... Yonkers, N. Y.
GETSY JÁNOS ur... Torrington, Conn.
HIZSNYAY JÁNOS ur... Danbury, Conn.
STENTZEL RICHARD ur... Philadelphia, Pa.
POTMESIL ISTVÁN ur... South Bethlehem, Pa.
SAMU GYÖRGY ur... South Sharon, Pa.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE
127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az Ő hazába. Az összes hajtársulatok meghatalmazott képviselője.
Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultátsilag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosan járunk el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.
Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.
FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Az ajtó kinyílt s egyik barátja jött. Hozzálépett, átkarolta s megcsókolta. A leány csak túrta.

A barátja gyorsan beszélt:

— Ez borzasztó, édesem. Az egész város arról beszél s annál inkább, mert Balkayt nem szerették, hiszen tudod? Sok fölénytel bánt az emberekkel, még a nőket is, ezt természetesen nem bocsátották meg neki.

— Az emberek véleményével nem törődöm, — szól a leány zárkóztottan s a szeméből kitorlotta a könyeket. — Arra vagyok kíváncsi, hogy te elhiszed-e róla azt a rettenetes vádat, vagy nem?

— Édes lelkem, — szól a barátja zavarral, — a te lelkiállapotod el tudom képzelni, így hát jobb, ha nem beszélünk erről.

A leány felállt. Fájdalom lobbant fel a szemében.

— Kegyetlenül mondtad meg, hogy elhiszed, — kiáltotta.

— Kérlek szépen, a körülmények...

— Jó. Értelek. Azt hittem, te különb vagy a többinél. De hát, miért lennél különb. Mindenki elhagyott.

Most mindenki azt mondja: előre látam, hogy ebből a viszonyból jó nem lesz. Van valami különös benne, hogy mi, azt maguk nem tudták megmagyarázni, de ellenszenves volt nekik. Én megmondom, hogy mi volt. — A tehetség volt. A szellem fölénye volt. Ez volt, amit nem tudtak neki megbocsátani s most egyszerre mindenki rácsap. Érted. Tehát te is. Azt sem mondom, hogy fáj nekem. Én elbírom egyedül azt a fájdalmat, amit a sors reám mért. Menjete! Menj te is a többi közé!

— Jó, jó. Megbocsátom az igaztatlanságodat, — felelt csodálkozva a barátja, — nem is háborgatlak, csak egyet kérdezek téled: ha a gyamu körülményei, a rád részletek olyanok lennének, hogy neked is el kellene hinni a bűnt, te megbocsátanál nekik?

A leány hirtelen megmozdult, az egész teste megremegett s valami új tűz lobbant ki a szeméből.

Azt hiszed, törődöm én a bűnrel, vagy akármivel. Én szeretem őt s másval nem törődöm, csak azzal, hogy ő hogyan milyén. Ti valamennyien kívül álltok azon a körön, amelyen belül mi ketten állunk s ahol mi állunk, az az élet. Nézd! — ezzel kimutatott az ablak alatt elterülő park pirosuló bokrai közé. — Ott járkáltunk ketten, talán százszor, vagy többször. Ha az ismert fákat, vagy bokrokat nézem, azt a kis fordulót, az ut felé porondját, a mint elkigyózik az üres zenepavillon előtt, azt a kis sárgára mázolt padot, elég, hogy kétségbeessem s megvisszatalódom. Nem érted? A szenvedés különösen értelmessé teszi az embert.

Olyan szavakat mondott ő nekem, amilyet előtte senki, amilyeneket közületek kevesen hallanak. — Nekem tehát sem

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON NAAR MANFRED békebíróhoz,

15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J. aki tanácsot, segítséggel látja el. MAGYAR, NEM. T. TÓT, LENGYEL stb. TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

A NAP
A magyar újságírás szentsége. Magyarországra leggyorsabban és legbiztosabban szállítja.
Felelős szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kálmán Antal.
A NAP a 48-as esztendő legelső katonája s a 67-es politika legkerültebb újságja.
A NAP nemcsak a legkínálóbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.00
Félévre \$2.50
Negyedévre \$1.25
Mutatványzással készpénzzel küldi:
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Rökk Seilárd-u. 9. sz.

RIZSAK JÁNOS
passaicai pénzküldő budapesti irodája
IV., Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

mi közöm a vadakhoz, nekem csak hozza van közöm.

Tulságosan bátor vagy. Pedig nem mehetsz ki az utcára. Mindenki rólad beszél. Nem láthatnak többet együtt benneteket. Igaz, hogy a családja sürgönyvel küldött pénzzel fizette vissza a hiányt, hivatalosan nem emeltek vádat ellene, de azért mindenki tudja s ez elég.

Szánakozva mérte végig a leányt s folytatta:

En csak azt az egyet tanácsolhatnám neked, hogy szakíts vele. Szakíts vele azonnal, még e pillanatban. Később magad is rájössz erre. Végre a családodra is tekintettel kelle lenned, az atyádra, nővéreidre. Persze, most ez nagyon nehéz. Értelek. Hiszen nekem is van szívem. No, isten veled, édesem. Majd újra jövök, addig talán nyugodtabb leszel. Szervusz!

Könyvedén megölelte a leányt és ki-surrant az ajtón.

Hát ez is azok közé tartozik, akik el akarják a vőlegényét venni tőle! Az egész világ. Hiszen az apja, az anyja is. Készséggel szorította a fejét a kezébe. Érezte, hogy nem bírja ki soká ezt a lelkiállapotot. Valaminek történnie kell.

Hallotta, hogy az apja jön fel a lépcsőn. Gyorsan elébe futott. Észrevette, hogy az apja arca rendkívül komoly.

Láttad Balkayt, találkoztál vele?

Kérdezte hirtelen a leány.

Nem. Vele nem találkoztam.

Felelt az apja, amíg a felöltőjét s a kalapját a leány a fogasra akasztotta.

Majd gyengéden megfogta a leány kezét s maga után vont. Fájdalmas tekintettel nézett az arcába, amint mondta:

Gyere a szobámba. Mondani akarok valamit.

A leány szemét a földre sűtötte. Engedelmesen követte az apját. Az ősz férfi leereszkedett egy székre az íróasztala mellett s a leány arcába nézett. A leány mereven állt előtte.

Édes lelkem, tudod, hogy szeretlek s tudod azt is, hogy Balkayt is szerettem. Sok férfias vonás volt benne, ami tetszett neked. Gondoltam, ember lesz belőle és most ez a borzasztó dolog történt. Szakitnod kell vele.

A leány hirtelen, rémülten hátralepett, mintha valaki megtámadta volna.

Nem léphet be többé a házukba, legalább addig, amíg nem tisztázta magát.

A leány minden tagja reszketett, fátyolozott hangon, akadozva felelt:

Tisztázni fogja magát... Bizonyosan tisztázni fogja magát. Eljön ide s mindent el fog mondani... Igen. Mindent megmagyaráz...

Az apa maga elé nézett, a fejét esőváltta:

Nem hiszem. Miért nem jött eddig? A legelső lépésének hozzánk kellett volna vezetnie. Tehozzad.

A leány felsikoltott. Térdreomlott az apja előtt, a fejét beletemette az apja ölébe.

Az öreg ember gyengéden a leány fejére tette a kezét.

Bele kell törödni ebbe a gondolatba. Minden ellene volt. Magam is meggyőződtem róla. Egyenesen a hivatalnoktól jöttem. Hallottam a részleteket. Nem akarok kizárni vele, sajnos azonban, ezek annyira terheltek reá, hogy most már én is elhiszem.

Mindenki ellene van! Mindenki! — zokogta a leány.

Felkelt, megtörölte a szemét, az apjára nézett, határozott hangon beszélt:

En nem hiszem. Nekem látnom kell az arcát, a szemébe kell néznom. Hát hazudott ő neked? Aljas titokkal járt melletted? Oh, istenem!

Hirtelen a fejéhez kapott s megtörtött.

Az apja megfogta a karját, átvezette az ebédlőbe. Az asztalon már párolgott a leves. Ott ült az anyja s a két nővére. Szótlanul néztek a tányérjukba.

A leány kihúzta a kezét az atyja kezéből. Nem tudott az asztalhoz ülni. Kikerülte őket s egyenesen a szobájába tartott.

Türelmetlenül járkált a szobában, kinézett az ablakon, leült, meg felállt. Egyszerre egy gondolat villant meg az agyában. S most már ült türelmesen, a perczeket számolva, kínos várakozással az ablak előtt. A park tulsó oldalán van a vőlegénye lakása. Többször

mutatta, mikor arra jártak. Egyemeletes kis sárga ház, mikor arra ment, mindig benézett. A kapu alól balra, a lépcsőházban az első ajtó vezet a lakásába.

A fák lombjai már égve, szikrázva nyeltek el a napot. Mások visszakérnyeltek volna a szívével, a lelkével az alkonyatnak ezt a magasztos játékát, a lágy színvonalokban fűdő képeket, az érzéket fogva tartó esendőt, amibe az érzelmes, szelíd emlékek mint egy a nap szárnyain tova repülő fátyolba szövednek bele. Neki most a homály kellett. Annyi bátorsága még sem volt, hogy világgossággal menjen hozzá. Míg várta, hogy a szürkület leszálljon. A kalapját a fejére tette, sűrű fátyol huzott az arcára s úgy, ahogy otthon öltöztetve volt, kiserant az előszobából, lekapta a fogasról a köpenyét, gyorsan felvette s néhány pillanat múlva lent volt az utcán. Néhány percz alatt átfutott a parkon.

A ház előtt egy pillanatra megállt, a vőlegénye szobájából világgossig sugárzott ki, ösztönszerűleg körülnézett, hogy nem látja-e valaki, hirtelen besurrant a kapu s kopogtatás nélkül belépett a vőlegénye lakásába. A szíve erősen vert, az arca ki volt pirulva. Az előszobában nem talált senkit, de a lakás belsejébe vezető ajtó nyitva volt s észrevette, hogy a vőlegénye benne van a szobában. Hátra sem fordult, amint az ajtónyílást hallotta.

Ki az? — kérdezte hőszen s tovább bábált a földön szerteszét heverő csomagok, nyitott utazó-táskák és kosarak között. A leány gyorsan közeledett felé s a férfi hirtelen megfordult. A leány megrémült a fáradt, dult arcától, mely meglepetéssel fordult felé.

Margit! — kiáltott a férfi s a hangjából egyszerre hangzott a esodálkozás, a szemrehányás és nyugtalanság.

A leány elébe állt. Reszketett a lábba. A szeme egyszerre elfátyolosodott. A különös helyzettel meghatottan, szégyenkezve és szemrehányással, de erős belső elhatározással beszélt:

Béla! Akarom tudni, hogy mi igaz abból, amit beszélsz? En a menyasszonyod vagyok. Béla, én az életemet ígértem neked, őszintén kell, hogy felelj!

A férfi nyugtalanul járkált a szobában. A gondolatai mintha másutt, valahol nagyon messze jártak volna már, a menyasszonya tekintetét kerülve, mint aki kapkad a szavak után, mondta:

Ilyen könnyelműség. Ide jönni. Valaki megláthatott, Margit. Egész életedre hírbé kevered magad.

A leány hirtelen megtörölte a szemét. Csodálkozva nézett a vőlegénye arcába.

Valaki megláthatott az utcán, — folytatta a férfi s a csomagjai fölé hajolt.

A leány kereste a vőlegénye tekintetét. Valami hideg áramlott a szíve tájékára. Keserűen kiáltott a vőlegényére:

Béla! En váltalak! Amióta megtudtam ezt a rettenetes hírt, minden perczben. Parányokra bontotta a szenvedés tegnap estétől ma estig az idős minden pillanatát. Már kétségbeestem, azt hittem, a szívem megszakad. Kérlek! Könyörgök! Arra felelj, amit kérdeztem tőled. Tudnom kell az igazságot, a te szádból, a te lelkedből!

A férfi egy futó pillantást vetett a leányra, de hirtelen lesiklott a tekintete róla.

Miért gyötörsz te is, Margit, — szölet kínosan. — En most elutazom. Meg kell mentenem, ami megmenthető. A jövőmet. Az emberek, ha nem látnak, elfelejtik az egészet.

En? — kérdezte a leány.

En a látszatot most nem tudom magamról elterelni. Mindenki engem gyanúsít, s ha hivatalból nem is üldöznek, az emberek elítélnék. Mindenki elhiszi, hogy hogy...

En? — kérdezte a leány újra s lassan megmerevedett az arca, az alakja kiegyenesedett.

Az emberek kaptak ezen az alkalmon. — folytatta keserűen a férfi, anélkül, hogy a leány szemébe nézett volna. — Persze, új botrány! Most löjtem főbe magamat. Természetesen!

A leány arca hirtelen áttűzsedett. A szeméből tűz lobbant ki.

Nem. Élned kell! Élned kell,

mert itt vagyok én. En pedig neked ígértem az életemet. Mit bánom én, bűn, vagy nem bűn. Elég az élethez, ha két ember megérti egymást, de igazsággal tartozunk egymásnak. En nem tődöm az emberekkel! Érted? Senkivel! En melletted maradok, akár-hogy van. Végigmegyek veled az utcán, — érted; de kérlek, könyörgök hozzád, követelm tőled az igazságot. Bűnös vagy-e, vagy nem?

A leány összerizgította az ajkait, me-reven nézett a férfi felé, az egész teste mozdulatlan volt, csak a keble hullám-zott hevesen.

A férfi egy-kettőt lépett, félrefordult, maga elé nézett, a kezét összetette, az ujjait földelre, a leány felé vetett egy pillantást s gyöngén, erőtelni, mintha magának beszélt volna, mondta:

Biztosan a szolgálta vette ki a pénzt. Már máskor is észrevettem kisebb hiányt. Kulesa volt a fiókombhoz...

A leány hirtelen megszédült, kapkodott, megfogta egy szék karját, beleesett a székbe s a feje fáradtan hanyat-lott hátra.

A férfi mellé állt, beszélni próbált:

Térj magadhoz, Margit... Majd másként lesz minden... Megmutatom az embereknek, hogy becsüle-tes ember vagyok... Majd megnuta-tom én... Megmutatom neked, Margit...

Nekem? — kérdezte a leány hirtelen s tekintetével majd átszurta a görnyedten mellette álló férfit.

Felállt a székéből, összehuzta magán a köpönyegét s az ajtó felé lépett.

Ebben a pillanatban az ajtó kívülről kinyílt s a leány atyja lépett be. A fér-fire rá sem nézett, csak a leány felé vetett egy résztvevő pillantást.

Elég volt, Margit, — szölet esende-sen.

A leány egy pillanattal meglepetéssel nézett az atyjára, majd hirtelen a kar-

ja kapaszzkodott s kimentek az ajtón. A lépcsőn támoelvogva ment le vele.

Az atyja szelíden szölet hozzá:

Figyeljetelek. Nem akartam meg-akadályozni a tettetted, de utána-d jöttem...

A leány hirtelen felzokogott s fájda-lommal esett a feje az apja vállára.

Az apja szorongatta a kezét s vigasz-talagatta:

Légy nyugodt, édes leányom, majd megváltozik minden. Az idő jóra for-dít mindent. Talán ő is tisztázta ma-gát.

Előttem soha! — mondotta hirtelen a leány mely meggyőződéssel s hirtelen végigtörölte kendőjével a szemét, megrázkódtat, kiegyenesedett s egyet sóhajtván, kilépett apjával a kapu...

THE RISING SUN BREWING CO. CESEHORSZAGI módon készülő SÖR A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézharutos cseh komiból főzik. FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY IMPORTÁLT SÖRNÉL. ELIZABETH, N. J.

THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA 378 Grand Street, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burgett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János. Tőke, felesleg, nyeresemény, több, mint \$1,000,000. Betétek több, mint 16,000,000. Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSEG. Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és érzelmi érdekének védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyar lakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO. BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ. Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. — 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán. SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitérően felszerelt magyar nyomda. — Elv: Célmos kiállítás olcsó árak mellett.

The Aguacate Gold Mines COSTA RICÁBAN MAGYAR ÜGYNÖK: TENNER GYULA IRODÁK: 1496 második Ave., New York, 44 Court St., Brooklyn. Ez aranybányák dögában utalunk az Encyclopedia Britannicára, ahol Costa Rica alatt e hatalmas szakkönyv bő felvilágosítást ad. Az Agucate-bányák 300 lábnyi felszínű levő kibányászásra kész ércz négy évre naponta körülbelül 500 tonnát fog adni, ami, a most üzembe hozandó új telep-pel együtt egymillió ötszáz ezer dollárt tesz ki évente, azaz a hatmillió dolláros részvényekének 25 százaléka. Egy részvény névértéke 5 dollár. — ELADÁSI ÁRA HÁROM DOLLÁR. — HOGY LEHET A PÉNZT KITÜNŐEN GYÜMÖLCSÖZTETNI? Megmutatjuk, hogy miképp lehet pénzt 30-100 egész 200 százalékos kamatoz-tattal jözzön és teljesen biztos befektetéssel. Ha akár 25, akár 25 ezer dollárja van, teremtesz meg vagyonának alapját. Mi a következőket mondjuk: 1. Jöjjön el irodánkba, vagy írjon nekünk s mi megmagyarázzuk önnek ajánla-tunkat. Ez nem kerül önnek egy centjébe sem. 2. Ne fektessen be egyetlen centet sem, amíg rólunk és ajánlatunk megbízhatósá-gáról meg nem győződött. 3. Ha meggyőződött arról, hogy mindaz, amit mondunk, szinligazság, akkor felte-tesse be a pénzt, hadd dolgozzon maga helyett a pénze. ENNÉL TISZTÁBB DOLGOT NEM LEHET AJÁNLANI. Írjon még ma. — Forduljon hozzánk még akkor is, ha nincsen készpénze. MAGYAR LEVÉLRE MAGYAR NYELVEN VÁLASZOLUNK. ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ RUDNER és ROTH, tulajdonosok NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán — Kitünő ételek és italok — A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE — Szombat és vasárnap este előrangú cigányzene —

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM. Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York. Kiss Emil, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. The Oriental Bank, 182-184 Broadway, New York.

Csekkintő, hitellevelek, külföldi értékpap-rok megvétele és eladása. Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társ-ság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. Hendler, successor to A. Hendler Son & Co. Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Euró-pa bármely részébe olcsón, gyorsan és bizto-san. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-ha-zába sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem o-zottt nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Roth József és Fiala, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, 60-dik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mel-lett. Közjegyzői okiratokat szakszerűen ki-állítanak és a konzulátusi hitelesítést beszerzik. Cím: Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne-i Magyar Amerikai Takaréksz. és Hitel Társulat, Duquesne. Alapítóké és főössleg 175,000.00 dollár. Penn-sylvánia állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött ma-gyar bank Amerikában. Igazgatói és részvé-nyesek magyarok. Fizet két százalékos csekk-számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénz-küldés, hajójegy eladása és közjegyzői iroda. Klein Jakab, magyar bank- és váltóüzlete, 1344 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegyelárusító. KIÁLLT közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek ellátását. Tomcsányi József, Homestead és Duquesne. Klein Arthur, Rankin, Pa. Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek ellátá-zése.

Kail G. Árpád, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek ellátására. Közjeg-yzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ÁLLAM. The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompaniája, Bonne Terre. Dejegezetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00 R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM. Perczel Lajos, 522-524 Pearl street, Cleveland. The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown. Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, ol-csón és pontosan. Pénzbetétek után 4 száza-lék kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ÁLLAM. Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Ro-binson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bár-mely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának iro-dája Budapestben, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fűmeli ügynökkéségének irodá-ja: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amori kalak, kik az ó-hazában nehézségekkel talál-koznak, forduljanak oda.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pon-tos ellátására. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök. pénztáros.

ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill-County legöregebb nemzeti bankja.

Alapítóké \$50,000.00 Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felké-résre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

HUNFALVY HUGÓ Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

PITTSBURGI IRODÁNK megbízottjai: Erpf Arthur pittsburgi magyar gyógyszerész ur, Hódinka Jenő ur és Lengyel Sándor ur, akik előfizetések felvételére és nyugtázására fel van nak hatalmazva. Ajánljuk a fent nevezett urakat honfitársaink figyelmébe.

Szerkesztő: 127 East 13th ELŐF. Egész évre N. A vidéken ... Egyes szám

MEGJEL. V. Évfolya

A NEMZ.

A „Bev” számában amelyet L. németjei o s amelyben sokat egy-egyeses á az állam u.

Az utól-madtká a és illeték-ték, hogy a talmat gy-nemzetisé-kulturájul és kényes-z a magyars-emiatt a világhírű-„dásában”

tésre raga-natig sem-ponyi Alb-nyomó ku-En, min-széről azt a-nemzet ell-saknak biz-rettem vo-gyar földé-tottak vol-megteremt-országba n-és egynek-mindaddig-egységes és-amíg a ma-letén idege-államcskár-zet külső-

szerezl n-szának ál-alakulást Magyar-tudják ezt-lármájukk-akarják el-merjen bel-lyet már p-Ellenségek-a puszta t-éves fenn-nek magy-lyek nem-melyek k-nek, amel-lentés t-lett bizo-er évén-kor szab-nemzetisé-régebb-nés és eg-séges, —-ját, akkor-gyar álla-zitana or-sok sem r-koskodás-országot-tó büne-nagyilek-a saját h-ket csak-e de akik v-résben e-nek.

Epp ol-hogy épp-legszemti-pen a né-szemébe-koskodás-sítás vád-tek azok-lett meg-nem vall-Eppen viselőh-merészeb-amelyet-mány fi-czéljából.

THE VAGYÓ